Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН. ◆ № 88 (7829). ● 6 май, 1982 йил ◆ ПАЙШАНБА ● Баҳоси 3 тийин

РАСМИЙ ДЎСТОНА ВИЗИТ БИЛАН

Сандиночилар Миллий озодлик фронти миллий раҳбарлигининг аъзоси, Миллий тикланиш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг координатори революция командантеси Даниэль Ортега Сааведра бошчилигидаги Никарагуа Республикаси давлат делегацияси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан 4 май куни расмий дўстона визит билан Москвага келди.

Аэродромда меҳмонларни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитетининг секретари Б. Н. Пономарев, бошқа расмий кишилар кутиб олдилар.

(ТАСС).

СОВЕТ—НИКАРАГУА МУЗОКАРАЛАРИ

4 май куни Кремлда Совет-Никарагуа музокаралари бўлиб ўтди. Совет томонидан музокараларни КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихонов, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари К. У. Черненко, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, КПСС Марказий Комитети секретари Б. Н. Пономарев;

Никарагуа томонидан — Сандиночи миллий озодлик фронти (СМОФ) миллий раҳбарлиги аъзоси, Миллий уйғониш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг координатори, революция командантеси Д. Ортега, СМОФ миллий раҳбарлиги аъзоси, Никарагуа Республикаси планлаштириш министри Г. Руис, СМОФ миллий раҳбарлиги секретари Р. Нуньес, Никарагуа ташқи ишлар министри М. Дъэското олиб бордилар.

Дўстона, самимий вазиятда ўтган музокаралар вақтида СССР билан Никарагуа ўртасидаги ўзаро муносабатларга доир масалалар, шунингдек халқаро аҳволга доир муҳим масалалар кўриб чиқилди.

Л. И. Брежнев билан Д. Ортега Совет Иттифоқи ва Никарагуа Республикаси ўртасида тенглик, ўзаро ҳурмат ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига асосланган муносабатларнинг муваффақиятли ривожланишидан мамнун эканликларини билдирдилар. Томонлар шу муносабатларни СССР билан Никарагуа халқларининг бахт-саодати йўлида янада ривожлантириш ҳаракатини давом эттиражакларини айтдилар.

Л. И. Брежнев Никарагуа делегациясини Совет Иттифоқида КПСС XXVI съездининг қарорлари қандай бажарилаётганлиги билан, СССРнинг экономикани, фан ва маданиятни ривожлантиришда эришган муваффақиятлари билан таништирди. Бу йил шу соҳадаги ишлар шонли юбилей — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги белгиси остида олиб борилмоқда, деди Л. И. Брежнев. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги ленинча миллий сиёсат Совет Иттифоқи халқларининг дўстлиги ва қардошлиги тантана қилаётган вазиятда нишонланмоқда.

Д. Ортега Никарагуада революцион жараённинг ривожи тўғрисида, СМОФ ва Миллий тикланиш ҳукуматининг сандиночи халқ революцияси ғалабаларини мустаҳкамлаш йўлидаги фаолияти ҳақида ва мамлакатда ўтказилаётган ижтимоий ислоҳотлар тўғрисида ахборот берди.

Халқаро масалаларни муҳокама қилишда ҳар икки томон жаҳонда кескинликнинг ўсиши давом этаётганлигидан, аввало ҳарбий устунликка эришиш, жаҳон социализмининг позициясига путур етказиш, миллий-озодлик ҳаракатининг ғалабаларига зарба бериш мақсадида жаҳондаги мавжуд кучлар нисбатини АҚШ империалистик доиралари бузишга уринаётганликлари натижасида жаҳоннинг айрим районларида вужудга келган хатарли вазиятдан жиддий ташвишланганликларини билдирдилар.

Л. И. Брежнев Совет Иттифоқининг КПСС XXVI съездида қабул қилган 80-йилларнинг Тинчлик программасини амалга оширишга қаратилган амалий қадамлари ва ташаббуслари тўғрисида Д. Ортегага ахборот берди. У ҳозирги халқаро вазиятда Совет Иттифоқи империализм кирдикорларига, унинг ҳарбий тайёргарлигига ва ҳамма жойда даҳшатли вазиятни кучайтираётганлигига қатъий зарба берган ҳолда халқаро вазиятни соғломлаштириш, давлатлар ўртасида мустаҳкам тинчликни ва самарали ҳамкорликни таъминлаш йўлини изчиллик билан олиб бораётганлигини таъкидлади.

Никарагуа томони қуролланиш пойгасини жиловлаш ва ялпи тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш юзасидан Совет Иттифоқининг ҳаракатларини тўла равишда қўллаб-қувватлашини билдирди.

Марказий Америкадаги аҳвол тўғрисида фикрлашиб олиш чоғида Совет томони Никарагуа ҳукуматининг шу районда вазиятни нормаллаштиришга қаратилган тинчликсевар таклифларини тўла равишда қўллаб-қувватлашини билдирди. Вашингтондагилар ҳали ҳам америкача мустамлакачилик жаҳонгирлик орзулари билан яшамоқдалар, деб таъкидлади Л. И. Брежнев. Қўшма Штатларнинг игвогарлиги ва ҳужуми учун асосий объектлардан бири бўлиб қолган Никарагуа бундай сиёсат Лотин Америкаси халқларига нималар келтиришини ўз тажрибасида кўриб билди. Шу райондаги бошқа давлатларга қарши кескин душманчилик кампанияси ҳам олиб борилмоқда.

Фолкленд (Мальвин) ороллари учун Англия билан Аргентина ўртасидаги можаро Вашингтоннинг Лотин Америкасидаги мамлакатларга нисбатан олиб бораётган сиёсатининг империалистик моҳиятини яна бир марта яққол исботлади.

Ҳар икки томон АҚШнинг Никарагуага, Куба ва Лотин Америкасидаги бошқа давлатларга қарши дўқ-пўписасини, АҚШнинг Сальвадор ишларига аралашаётганлигини кескин қораладилар, Лотин Америкасидаги ватанпарвар ва демократик кучлар билан ўз бирдамликларини билдирдилар.

(ТАСС).

◆ ЯНГИЙЎЛ районидаги «Интернационал» колхозининг Холис Османов бошчилик қилаётган 10-бригадаси пахтакорлари СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллиги нишонланадиган йилда 104 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» ҳосили етиштириш учун кураш олиб боришаяпти. Шу кунларда коллектив пахтакорлари ғўзаларни суғоришни ҳам бошлаб юбордилар.

Суратда: бригада сувчиси Алисултон Саъдиев ниҳолларни оби-ҳаётга қондирмоқда.

А. Абалян фотоси.

ТАШАББУСКОР ПИЛЛАКОРЛАР ИЗИДАН

ҲАР ТОЛАСИ ЗАР БЎЛУР

РАЙОН пиллачилик идораси директори Ойимхон Исмоилованинг вақти зиқ, тиними йўқ. Аммо, кунининг мазмуни, ишининг унуми салмоқли. Директорни дам у хўжаликда, дам бу хонадонда учратиш мумкин. Ипак қурти боқилаётган шароитларни, қуртларнинг ривожини деярли ҳар куни кўздан кечиради. Керак бўлса амалий ёрдам, фойдали маслаҳатлар беради.

Ойимхон опа бугунги иш кунини «Қизил Ўзбекистон» колхозида боқилаётган ипак қуртларини кўздан кечиришдан бошлади. Хўжалик пиллачилик бригадаси бошлиғи Раҳим Кенжабоев, агротехник Муҳаббат Муротовалар унга ҳамроҳ бўлдилар. Машина тўғри Мўмин Ҳожиев етакчилик қилаётган бригада томон йўл олди.

Бригада аъзолари 25 қути қурт уруғини парвариш қилмоқдалар. Бу йилги марра юксак: улар ҳар қути қурт уруғидан камида 80 килограммдан сифатли пилла етказиб беришга аҳд қилишган. Тўққиз қути қурт уруғи марказлаштирилган усулда боқилмоқда. Пиллахонада ишнинг тўғри йўлга қўйилганлигидан, ипак қуртининг ривожидан район ва хўжалик вакиллари мамнун бўлишди. Иссиқлик, намлик меъёрда. Бу кўрсаткичлар вақтида махсус дафтарга қайд қилиб борилмоқда. Хатира Акбарова, Насиба Сулаймоновалар пилла қуртини парваришлашда бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Барча жойдаги ипак қуртлари иккинчи уйқудан туриб, учинчи ёшини яшамоқда: оқариб, ялтираб қолишган.

Ҳикоят Пўлатова ўз хонадонида мутахассисларни бироз ташвишланиб кутиб олди. Қуртларнинг иштаҳаси сустлигидан нолиди. Ойимхон опа хонани синчиклаб айланиб чиқди.

— Барг танлашни билмабсиз, — деди у. — Бу ҳолда пиллангиз майда бўлиб қолади, тош босмайди.

Сўнгра директор ипак қуртларининг нима учун ривожланишдан орқада қолаётганлиги сабабларини бирма-бир тушунтириб берди.

РЕПОРТАЖ

Бу йил баҳорнинг қуруқ келиши, ёғингарчиликнинг кам бўлганлиги пиллачилар ишини ҳам бироз қийинлаштириб қўйди. Тут дарахтлари одатдагидан кеч япроқ ёзди. Бунинг устига дарахтнинг устки қисмидаги япроқлар дағалроқ бўлиб қолди. Ипак қуртларини кичик ёшдалигида бу хилдаги барглар билан озиқлантириш мақсадга мувофиқ саналмайди.

Тажрибакорлар шароит билан ҳисоблашиб иш тутдилар. Тут плантациялари қўшимча равишда озиқлантирилди, суғорилди.

Пиллачилар ипак қуртининг биринчи ва иккинчи ёшида баргни дарахтнинг пастки қисмидан териб озиқлантиришди. Бу япроқлар майинлиги ва тўйимлилиги билан ажралиб туради. Шундан сўнг директор баргларни озода, салқин ва намхуш жойларда сақлаш кераклигини алоҳида уқтириб ўтди.

Ҳикоят опа меҳмонлар билан ҳайрлашар экан, улар ортидан мамнун жилмайиб қолди.

Ипак қурти боқиш нозик ва машаққатли иш. Шунинг учун ҳам ипак толани зарга, пиллачини эса заргарга қиёс қилишади. Ипакнинг ҳар толасини зар тола, дейишади. Буни яхши билган хўжалик заршунослари бутун куч ва имкониятларини яратилажак катта хирмонга мустаҳкам замин ҳозирлашга қаратганлар.

Илғорлар тажрибасига суяниб иш кўраётган хўжаликнинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Анвар Эгамназаров, унинг ўғли Адҳам Эгамназаров, Турғунбой Утепов ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ипак қурти парвариши, айниқса, намунали йўлга қўйилган. Колхоз заршунослари юбилей йилида 290 қути қурт уруғининг ҳар қутисидан 75 килограммдан сифатли пилла етиштириш мажбуриятини олишган. Улар умумий хирмон салмоғини пландаги 20 тонна ўрнига 23 тоннага етказиш учун астойдил ҳаракат қилишяпти.

Областимизнинг бир группа илғор пиллакорларининг ватанпарварлик ташаббусига қўшилган колхоз заршунослари ҳар бир кун ва ҳар бир соатнинг қадрига етиб, зарбдорларчасига меҳнат қилишяпти.

Р. ШЕРАЛИЕВ,
Орджоникидзе райони.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР ҳукумати 4 май куни Катта Кремль саройида Сандиночилар миллий озодлик фронти миллий раҳбарлигининг аъзоси, Миллий тикланиш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг координатори, революция командантеси Д. Ортега Сааведра бошчилигидаги Никарагуа Республикаси давлат делегацияси шарафига зиёфат бердилар.

Совет томонидан зиёфатда Л. И. Брежнев, Н. А. Тихонов, Ю. В. Андропов, А. А. Громико, Д. Ф. Устинов, К. У. Черненко, П. Н. Демичев, В. В. Кузнецов, Б. Н. Пономарев ўртоқлар, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети раисларининг ўринбосарлари, СССР министрлари, СССР давлат комитетларининг раислари, бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. И. Брежнев зиёфатда нутқ сўзлади.

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

Ҳурматли ўртоқ Ортега!

Никарагуалик ҳурматли меҳмонлар!

Ўртоқлар!

Ўртоқ Даниэль Ортега бошчилигидаги Никарагуа делегациясини самимий табриклашга ижозат бергайсизлар.

Сизлар бизнинг юртимизга олисдан, Ер юзининг бошқа ярим шаридан келдингиз.

Сизларнинг Москвага қилган визитингиз, бўлиб ўтган самарали музокаралар ҳозирги жаҳон тараққиётининг, бизнинг назаримизда, муҳим қонуниятларидан бирини яққол таъкидлаб турибди. Халқлар ва мамлакатларни географиядан кўра сиёсат кўпроқ яқинлаштириб турибди, бинобарин, ҳамжиҳатлик ва дўстликка масофа халақит бера олмайди. Мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларнинг ривожланиши бунинг далилидир.

Никарагуа халқи одилона ишни, ўзининг жонажон ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда. Марказий Америкадаги кичик бир давлат ўз мустақиллигини муҳофаза қилиш ва тинчлик шароитларида яшаш учун, ўзига қарши ҳар қандай игвогарликлар тўхтатилиши учун бутун кучини сарфламоқда.

Халқ иродасига мувофиқ у Сандиночилар миллий озодлик фронти раҳбарлигида ижтимоий муносабатларни демократия ва социал тараққиёт негизларида қайта қуришга киришди.

Никарагуа халқаро ишларда қўшилмаслик сиёсатини ўтказиб, халқаро вазиятни соғломлаштиришга қўлидан келган ҳиссани қўшмоқда. Бошқа кўпгина давлатлар каби биз ҳам бу ишда сизлар билан бирдаммиз.

(Давоми 2-бетда).

МАТБУОТ КУНИГА БАҒИШЛАНАДИ

Ўзбекистон жамоатчилиги Совет матбуоти куни ва «Правда» газетасининг 70 йиллигини кенг нишонламоқда. 5 май куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш ана шу шонли санага бағишланди. Йиғилишни Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров очди. Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси З. И. Есенбоев доклад қилди.

Республика журналистлари, дейилди йиғилишда, КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини бундан буён ҳам сабот билан амалга оширадилар, ўртоқ Л. И. Брежнев Тошкентдаги тантаналарда берган йўл-йўриқлар ва тавсияларни муваффақиятли бажариш, СССР ташкил этилганининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ҳамма ишни қиладилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ҚАРДОШЛИК ҚОНУНИ АСОСИДА

НОҚОРАТУПРОҚ ЗОНА ҚУРИЛИШЛАРИГА ЖЎНАБ КЕТДИЛАР

Россия Федерацияси ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришда мазкур регион меҳнаткашларига ёрдам бериш учун Ноқоратупроқ зона районларига қалб даъвати билан жўнаб кетган Ўзбекистон ССР «Госкомводстрой»и ўн тўрт илғор ишчисининг ташаббуси республика ирригаторлари орасида қизғин маъқулланди. 4 май куни кўнгиллилардан иборат катта группа Тошкентдан Владимир областига жўнаб кетди. Кўнгиллилар янги ташкил этилган «Ўзвладимирводстрой» трести составида ишлайдилар.

Тантанали кузатиш маросими вақтида «Ферганаводстрой» трестининг бетон қуювчиси А. Иномов ўз ўртоқлари номидан шундай деди:

— Ўртоқ Л. И. Брежневнинг Тошкентдаги тантаналарда сўзлаган нутқи биз, ирригаторларни ғоят тўлқинлантириб юборди. Леонид Ильич Ўзбекистон меҳнаткашларининг Ноқоратупроқ зонани комплекс ривожлантириш программасида иштирок этаётганликлари тўғрисида самимий гапирди. Россиялик қардошларимизга зарбдор меҳнатимиз билан ёрдам беришни ўзимизнинг бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

4 май куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов раислигида СССР Олий Совети Президиумининг навбатдаги мажлиси бўлиб ўтди.

Президиум халқ депутатлари маҳаллий Советларига ва район (шаҳар) халқ судларига шу йил 20 июнда ўтказиладиган сайловга тайёргарлик қандай бораётганлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе ахборот берди. Сайлов кампанияси, деди у, омманинг сиёсий активлиги ва меҳнат ғайрати жўш урган вазиятда меҳнаткашларни КПСС XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини амалга оширишга сафарбар этиш белгиси остида ўтмоқда. Сайлов билан боғлиқ бўлган тадбирлар белгиланган муддатларда, СССР Конституцияси, Иттифоқдош, автоном республикаларнинг конституциялари талабларига аниқ мувофиқ равишда амалга оширилмоқда.

Мажлисда сўзга чиққан В. В. Кузнецов қуйидагиларни таъкидлади: сайлов давлатимизнинг шонли юбилейи нишонланадиган йил — ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигида ўтказилади. Совет республикаларида аҳолининг составн кўп миллатли эканлиги сабабли барча миллатлар давлат органларида муносиб вакилликка эга бўлишлари, ҳар бир кишининг ишчанлик ва ғоявий-маънавий фазилатлари қатъий ҳисобга олиниши муҳимдир. Сайловга тайёргарлик туфайли қулф урган меҳнат ғайратидан ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун имкони борича самарали фойдаланиш, меҳнаткашларнинг ижодий активлигини янада ошириш учун ташкилотчилик ишининг турмуш синовидан ўтган форма ва методларидан моҳирлик билан фойдаланиш лозим.

Қарорда СССР Олий Советининг Президиуми иттифоқдош республикалар Олий Советларининг президиумларига маҳаллий Советларга ва халқ судларига сайлов айни бир вақтда ўтказилиши билан боғлиқ бўлган мазкур сайлов кампаниясининг ҳусусиятларини эътиборга олиб, сайлов комиссияларининг актив ишлаши учун зарур бўлган ҳамма шарт-шароитларни яратишга эътибор беришни тавсия этди.

Сўнгра СССР Олий Советининг Президиуми Ленинград шаҳри ва Ленинград области халқ депутатлари Советларининг ўз территориясидаги комплекс иқтисодий ва социал ривожланишни таъминлаш соҳасидаги иш тажрибаси тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Шу масала юзасидан Ленинград шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Л. Н. Зайков ва Ленинград область Совети ижроия комитетининг раиси Р. С. Бобовиков ахборот бердилар.

Мазкур масалани кўриб чиқишга тайёрлашда иштирок этган СССР Олий Совети палаталарининг план-бюджет комиссиялари номидан Иттифоқ Совети план-бюджет комиссиясининг раиси Г. И. Вашченко сўзга чиқди. СССР Олий Советининг жойдаги амалий иш билан танишиб келган депутати И. Я. Прокофьев ҳам мажлисда сўзга чиқди.

В. В. Кузнецов қайд этиб ўтганидек, Ленинград шаҳар ва Ленинград область халқ депутатлари Советларининг комплекс иқтисодий ва социал ривожланиш планларини такомиллаштириш соҳасидаги аниқ мақсадни кўзлаб олиб бораётган иши яна ҳам тигизроқ планлар қабул қилиш, турли идоралар ҳаракатларининг номувофиқлигини бартараф этиш, ишлаб чиқариш билан ноишлаб чиқариш соҳаси ривожини бир-бирига яхшироқ боғлаб олиб бориб, ёқилғи, энергия, хом ашё ва материалларнинг тежаб-тергаб ишлатилишини, мавжуд меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш, шаҳар ва область хўжалигининг барча тармоқлари учун кадрларни тайёрлашни яхшилаш имконини бермоқда.

Москва, Киев, бошқа бир қанча шаҳарларнинг тажрибаси каби Ленинграднинг тажрибаси ҳам ҳозирги замон шароитида Советлар, ўртоқ Л. И. Брежнев уқтириб ўтганидек, ўз территориясида қаттиққўл ва талабчан хўжайинлар бўлишлари учун уларнинг ишини қай йўлдан такомиллаштириш лозимлигини кўрсатиб турибди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг қарорида Советларнинг хўжалик қурилишидаги ролини янада ошириш тўғрисида ўртага қўйилган вазифалар асосида бу тажриба алоҳида аҳамият касб этади.

СССР Олий Советининг Президиуми қарорда Ленинград шаҳар ва Ленинград область халқ депутатлари Советларининг ўз территориясидаги комплекс иқтисодий ва социал ривожланишни таъминлаш билан боғлиқ бўлган ва Конституцияга ёзиб қўйилган ваколатларини бажариш соҳасидаги ижобий ишини уқтириб ўтди. Халқ депутатлари Советларига КПСС XXVI съезди қарорларига амал қилиб, комплекс иқтисодий ва социал ривожланишни таъминлашга оид ишларни такомиллаштиришни давом эттириш, планлаштиришнинг комплекслиги даражасини янада оширишга, бошқарувдаги территориал ва тармоқ негизларини тўғри қўшиб олиб боришга, бирлашмалар, корхоналар ва ташкилотлар фаолиятини мувофиқлаштириб туришни яхшилашга, мавжуд ресурсларни сафарбар этишга ва уларни социал-иқтисодий ривожланишнинг энг муҳим масалаларини ҳал этишга жамлашга, план топшириқлари ва социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши устидан контролликни кучайтиришга, давлат план топшириқларини амалга ошириш, социалистик мусобақани ривожлантириш соҳасидаги бутун ишда маҳаллий Советлар депутатларининг, уларнинг доимий комиссиялари ва жамоат активларининг иштирокини изчиллик билан кенгайтиришга алоҳида эътибор бериш тавсия қилинди.

Президиум мажлисида СССР Олий Советининг социалистик мамлакатлар давлат ҳокимияти олий органлари билан ҳамкорликни янада ривожлантириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди. СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг раиси, СССР парламент группасининг раиси А. П. Шитиковнинг ахборотида мамлакатимиз ваколатли органлари билан социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг шундай органлари ўртасидаги алоқаларни кенгайтириш ва чуқурлаштиришнинг муҳим аҳамияти уқтириб ўтилди.

СССР Олий Советининг Президиуми ўз қарорида шуни таъкидладики, КПСС XXVI съездида қабул этилган 80-йилларнинг Тинчлик программасини изчиллик билан рўёбга чиқариш, қардош социалистик мамлакатларнинг дўстлиги ва ўртоқларча ўзаро ёрдамини социалистик интернационализм принципи асосида мустаҳкамлаш, давлат, хўжалик қурилиши ва социал-маданий қурилиш соҳасида улар олдида турган вазифаларнинг амалга оширилиши социалистик мамлакатлар ва давлат ҳокимияти органлари билан ҳамкорлик қилишнинг энг муҳим вазифасидир.

СССР Олий судининг ва СССР Прокуратурасининг 1981 йилги иши тўғрисидаги ахборотлар кўриб чиқилиб, маълумот учун қабул қилинди.

Президиум мажлисида давлат турмушининг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилди.

Кун тартибидаги масалаларни муҳокама қилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси В. В. Гришин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат Т. Я. Киселев, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари қатнашдилар.

(ТАСС).

ЭРТАГА — РАДИО КУНИ

ЭКРАНГА КЎЧГАН ҲАЁТ

ЯҚИНДА «Ўзбекистоннинг бешинчи ордени» видеофильмини кўра туриб, телевидениемиз босиб ўтган шонли йўлни эсладим. Жўнгина ахборотдан ёрқин публицистик туркумларга, оддий концертдан телеспектакль ва телефильмларга, фактнинг шарҳидан ҳаёт манзараларининг батафсил таҳлили бўлган видеофильмгача юксалишимизнинг пиллапоялари кўз ўнгимда намоён бўлди.

Бу телевизион публицистик асар ўртоқ Л. И. Брежневнинг Ўзбекистонда бўлишига бағишланган. У замон тарихини ёзишга сафарбар этилган тележурналистларнинг юксак истеъдоди ва ҳозиржавоблигидан далолатдир. Фильмда Леонид Ильичнинг республикамиз раҳбарлари, ишчилар, деҳқонлар, зиёлилар билан суҳбатлар пайтидаги тантанали жараёнлар, ишчанлик вазиятидаги самимий суҳбатларини ифодаловчи кадрлар партия ва халқ бирлигининг ажойиб тимсоли сифатида мужассамлашган.

Партия ва давлат раҳбарларининг ишчи аёл Анна Васильевна Федюшина билан трактор заводидаги учрашуви, корхона коллективининг беҳад қувончи, ўртоқ Брежневнинг маслаҳатлари, йўл-йўриқларига ҳамиша шайлик вазиятининг тўла манзараси журналистнинг қалами, операторнинг юксак диди ва идроки, режиссёрнинг истеъдоди туфайли экранда ўз аксини топди.

Телевидение мўъжизаси туфайли миллионлаб кишилар халқимиз ҳаётидаги ўша сервавқ кунларнинг кузатувчиси эмас, балки иштирокчисига айландилар.

Биз бирғина мисолда телевизион пропаганданинг самараси ҳақида қисқача тўхталиб ўтдик, холос. Бундай мисолларни эса жуда кўплаб келтириш мумкин. Шу ўринда телевидениенинг «Турмуш ва маданият» программаси бажараётган ишларни таъкидлаш ўринлидир. Бу кўрсатувда журналистлар тобора гўзаллашиб, шаҳар қиёфасига кириб бораётган қишлоқ ва посёлкаларни, улардаги совет турмуш тарзини, кишилар маънавий дунёсининг камол топиб боришини жонли ва ҳаётий лавҳаларда томошабинлар эътиборига ҳавола этмоқдалар.

Замонавий кўркам қишлоқлардаги маданий-маърифий муассасаларнинг яхши тажрибасини оммалаштириш билан бир қаторда ишдаги нуқсонлар ҳамда камчиликларни адолатли ва ҳаққоний танқид қилиш ҳам томошабинларга маъқул тушмоқда. Кўрсатувларимиз ёрдами билан Хоразм ва Сурхондарёнинг айрим районларида медицина хизмати яхшилангани Тошкент областидаги қатор хўжаликларда боғча ва яслилар қурилиши жадаллашгани ижодий ходимларимизни руҳлантиради, албатта. «Турмуш ва маданият» программасини яратаётган қаламкашлар Ўзбекистон журналистлар союзининг мукофотига сазовор бўлганлиги бизни мамнун этди.

Партия XXVI съезди материалларида, КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорларида пропаганданинг илмийлиги, ҳаққонийлиги, ҳужумкорлиги масалаларига катта аҳамият берилган. Телевидение журналистлари ана шу партия ҳужжатларига амал қилиб, кўрсатувларнинг ғоявий бадиий савиясини муттасил ошириб бормоқдалар. Янги туркумлар ташкил этмоқдалар. Мен бу ўринда даставвал «Амалий учрашувлар даврасн», «Анъаналар ва замонавийлик», «Баҳс» ҳамда бошқа бир қатор кўрсатувларни назарда тутмоқдаман. «Амалий учрашувлар даврасн» томошабинлар эътиборини қозонганлигининг боиси шундаки, бунда тармоқ раҳбарлари — министрлар, коллегия аъзолари қатнашиб минг-минглаб одамларни қизиқтирган саволларга жавоб бермоқдалар.

Томошабин бевосита кўрсатув қатнашчисидир. У студияга ўрнатилган телефонга қўнғироқ қилиб, савол бериши, баҳсга аралашиб ўзини қизиқтирган масалаларни ўртага ташлаши мумкин. Бу кўрсатув томошабин билан «юзма-юз» муомала бўлгани учун ҳам қизиқарли чиқмоқда, деб ўйлаймиз.

Ўртоқ Л. И. Брежнев совет телевидениесининг ярим асрлик тўйи муносабати билан йўллаган табрикномасида совет кишиларини сиёсий, аҳлоқий ва эстетик тарбиясида телевидениенинг ўрни беқиёс эканлигини таъкидлаб ўтган эди. Ана шу вазифаларни бажаришда «Ахборот» программаси журналистларнинг ҳам хизмати катталигини айтиб ўтмоқчиман. «Ахборот» — аввало, тез, пухта, образли ёзиш ва кино камера ёрдамида ҳикоя қилиш демакдир. Воқеа содир бўлганидан кейин икки соат ўтар-ўтмас у республиканинг қайси областида кечмасин экран юзини кўради. Бу айтишга осон-у, вожиби бирмунча қийин бўлган иш. Бу журналистика соҳасида Кольцовга, операторлик санъатида Карменга эргашиб ишлашни тақозо этади.

Ҳаёт воқеаларига актив аралашиш «Ахборот»нинг яхши хислатларидандир. Ҳамиша ҳаёт оқимида сузаётган бу программанинг яратувчилари давр билан баравар қадам ташлаб бормоқдалар.

Ўзбекистон телевидениесида ўзбек тилида халқаро мавзулардаги кўрсатувлар программамиздан мустаҳкам ўрин олди. Томошабинларимиз дунёда бўлаётган энг муҳим воқеалардан оператив тарзда хабардор бўлиб турибдилар.

Халқаро темада ёзувчи ва шарҳловчи мутахассисларнинг алоҳида халқаро бўлимга жипслашганлиги бу ишни яхши йўлга қўйишга ёрдам берди. Ҳозир ана шу мавзуларда суҳбат олиб борадиган Турсун Қоратоев, Аҳмаджон Мелибоев, Насриддин Муҳаммадиев сингари журналистлар томошабинларнинг эътиборини қозондилар.

«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи», «Инсон ва қонун», «Миниатюралар театри» каби туркум кўрсатувлар эса совет кишиларида актив ҳаётий позицияни шакллантиришга хизмат қилмоқда.

Музикали ва кино кўрсатувлар, болаларбоп ва илмий-оммабоп программалар ранг-баранг, мазмунли бўлиб бормоқда. Бироқ, кўпгина программа ва кўрсатувларимиз ижодий изланишларимизни изчиллик билан давом эттиришни тақозо этади.

У. БУРХОНОВ,
Ўзбекистон ССР телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитети раисининг ўринбосари.

ЗАМОН ТАЛАБИГА ҲАМОҲАНГ

ЎЗБЕКИСТОН радиоси бир кеча-кундузда уч программа орқали беш тилда 33 соат эшиттириш беради. Эрта тонгдан то тун ярмигача мамлакат ва республика янгиликлари, жаҳонда содир бўлаётган воқеалардан тингловчиларни воқиф этади. Радио журналистлар ана шундай баракали меҳнат жараёнида ҳамиша КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг «...Телевидение ёки радионинг ҳар бир эшиттиришини фактларнинг ҳаққоний ва оператив баён этилишигина эмас, уларни чуқур анализ қилиб берилишини, жиддий умумлашмалар қилинишини ҳам кутаётган кишилар билан жиддий гап олиб бориш деб қараш керак», деган доно кўрсатмаларига амал қилмоқдалар.

Ўзбекистон радиосининг қатор редакциялари каби «Пропаганда» редакциясининг тажрибали, ташаббускор ходимлари ҳам воқеликни тезкорлик билан халққа етказишда давр талаби асосида қалам тебратишга ҳаракат қилмоқдалар. Айниқса, бундай актив ижодкорлик КПСС XXVI съездига тайёргарлик даврида яққол кўзга ташланди. Редакция «Зафарли одимлар» радио программаси орқали республика меҳнаткашларининг сиёсий ҳамда меҳнат кўтаринкилигини тўлақонли акс эттиришга интилди. Барча областлар партия комитетларининг биринчи секретарлари, республика министрликлари ва идораларининг раҳбарлари, фан, маданият арбобларига минбар берилди. Бу программанинг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланганлиги журналистлар меҳнатига берилган юксак баҳо бўлди.

Редакциянинг «Қардошлик» программаси эса СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги мавзуига бағишланган. Республикаларга бағишлаб ўтказилаётган радио фестивалларнинг материалларини, таниқли партия, давлат ва жамоат арбоблари, олимлар, революция ветеранлари, ёзувчилар суҳбатини мухлислар шу программа орқали тингламоқдалар. Ленинча миллий сиёсатнинг тантанаси учун курашган кишилар ҳақида очерклар ва лавҳалар ҳам таъсирчан бўлмоқда. Тингловчилар машҳур кишиларнинг турли радио анкеталарга берган жавоблари билан ҳам танишадилар.

Хусусан, «Ягона оила туйғуси» деб аталган ана шундай анкетага Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари М. Исоқова, Н. Маннопов, СССР космонавт-учувчиси Н. Рукавишников, Кичик ерда жанг қилган кекса ўқитувчи М. Абдуллаев ўртоқларнинг берган жавоблари айниқса тингловчиларда катта таассурот қолдирди.

Редакция шу йилдан бошлаб «Совет Ўзбекистони: одамлар, ишлар ва режалар» эшиттиришини ҳам бера бошлади. Ҳар куни оқиб келаётган хатлар кўлами радио мухлисларида бу программага ҳам қизиқиш катта эканлигини кўрсатмоқда.

Радио эшиттиришларнинг мазмунини оширишда, редакциялар иш самарадорлигини таъминлашда журналистларнинг халқ оммаси билан мустаҳкам алоқа ўрнатганлиги катта ёрдам бераётир. Бу жиҳатдан олганда редакция қошида ишлаб турган жамоатчилик кенгашларнинг иши диққатга сазовор. Қатор олимлар ва мутахассислар бош бўлган бу кенгашлар ёрдамида ҳар ҳафтанинг чоршанба куни суҳбат давралари, савол жавоб соатлари уюштирилмоқда.

Маълумки жамиятимизнинг ҳозирги босқичида меҳнаткашларни ҳуқуқий тарбиялаш энг муҳим масалалардан бири бўлиб қолди. Ўзбекистон ССР телевидение ва радио эшиттириш давлат комитети билан Ўзбекистон Юстиция министрлиги ҳамкорликда ишлаб чиққан тадбирга мувофиқ «Инсон ва қонун» радио журнали мунтазам эфирга чиқиб турибди. Шу журнал саҳифаларида, ютуқлар таъкидлангани ҳолда меҳнат интизомини бузиш ҳоллари, жамиятимизда ҳануз учраб турган юлғичлик, текинхўрлик фактлари аёвсиз танқид остига олинмоқда.

Ҳар қандай ижодий ташкилотдаги каби, радио редакцияларида ҳам программаларнинг мазмунли ва ранг-баранглиги журналистларнинг маҳоратига боғлиқ. Шунинг учун ҳам биз бугун кўп йиллардан бери ижодий меҳнатлари билан ҳамкасбларига ўрнак бўлаётган, Б. Иткин, М. Саидов, Б. Ражабов, С. Тиллахўжаев, И. Ғозиев, М. Саидхонова, Р. Меломед, С. Сливкина каби журналистларимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Улар тайёрлаётган репортажлар, суҳбатлар, очерк ҳамда лавҳаларда замон руҳи жўш уриб туради.

Редакциянинг саноат, транспорт, алоқа ва қурилиш бўлими коллективи қўлга киритган муваффақиятлар ҳам қувончлидир. Бу аҳил коллектив меҳнаткашлар орасида кенг йўлга қўйилган социалистик мусобақа, тежамкорлик ҳаракати, оталиқ ёрдамини ёритишда янги ижодий ютуқларга эриша олди ва Ўзбекистон ССР журналистлар союзининг мукофотига сазовор бўлди. Ана шундай муваффақиятлар редакциянинг бошқа бўлимларида ҳам мустаҳкамланаётганини алоҳида таъкидламоқчимиз.

Шубҳа йўқки, бундай зафарлар қоғозсиз, масофасиз газета ходимларини янги зафарларга чорлайверади. Биз радио журналистлар ҳар қачонгидек партия сўзини, давр руҳини оммага ўз вақтида етказиб беришга шай тураверамиз.

Н. ТОЖИБОЕВ,
Ўзбекистон радиоси пропаганда редакциясининг Бош редактори.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) пропаганда редакцияси ходимларидан бир группаси. Дикторлар Клара Ҳалилова ҳамда Тельман Йўлдошевлар иш устида.

А. Абалян фотолари.

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

(Боши 1-бетда).

Биз билан ғарбий ярим шар ўртасида катта-катта океанлар бор. Европа, Осиё ва Африкани вайрон қилган икки жаҳон урушининг ёнғинлари — ҳеч бўлмаганда бевосита Америка қитъасини ўз гирдобига олгани йўқ.

Аммо тинчликни ҳамма жойда қадрлайдилар, барча халқлар тинчликни хоҳлайдилар. Шу сабабли бизнинг давримизда давлат арбоби учун тинчликни ардоқлашдан ҳам юксакроқ масъулият йўқ.

Бу гап Жанубий Америка учун ҳам, Қўшма Штатлар ёки Канада учун ҳам тўғридир. Чунки Америкадан жаҳон урушлари майдонига айланган бошқа қитъаларгача бўлган масофа улардан Америкагача бўлган масофадан асло олис эмас.

Никарагуа раҳбарларининг ўз қўшнилари билан ва Америка Қўшма Штатлари билан муносабатлардаги қийинчилик ва кескинликни музокаралар йўли билан бартараф этишга сабот билан интилаётганликларини жуда яхши тушуниб турибмиз. Лотин Америкасидаги бошқа мамлакатларнинг, шу жумладан Мексика ва Кубанинг ҳам шу йўлдан бораётган амалий ташаббуслари бизнинг сиёсатимиз билан ҳамоҳангдир.

Лотин Америкасининг халқлари орасида эркесварлик ҳаракати давом этиб, кучайиб бораётганини кўрсатувчи далиллар тарихда ҳам бор, ҳозирги замонда эса айниқса кўпайиб бормоқда.

Хоҳ Марказий Америкада, хоҳ Жанубий Атлантикада бўлсин — халқлар ўз диёрида, ўз хонадонида хўжайин бўлишни хоҳлайди. Модомики, ғарбий ярим шарда ҳам хатарли чигалликлар ва можароли вазиятлар рўй бераётган экан, бунинг сабаби фақат шуки, ҳукмронлик позицияларини сақлаб қолишга ёки қайта тиклашга, келгиндилар зулмини халқларга тиқиштиришга уринаётган кучлар бор.

Шу кучлар дўқ-пўписа қилиш ва тазйиқ ўтказишдан, лўттибозлик ва қамал қилишдан, қурол ишлатишдан қайтмаяптилар, мустамлакачилик, бедодлиги замонларини эслатадиган ҳаракатлар қилмоқдалар.

Ер куррасининг бошқа районларида бўлгани каби бу ерда ҳам Совет Иттифоқи ўзининг принципиал сиёсатига — мавжуд кескинлик манбаларини тугатиш ва янги кескинлик манбаларининг олдини олиш, давлатлар ва халқларнинг ички ишларига аралашувга йўл қўймаслик, низоли масалаларни музокаралар орқали тинч йўл билан ҳал этиш сиёсатига амал қилиб иш тутмоқда.

Бизнинг ҳамма қитъаларга нисбатан тутадиган сиёсатимиз битта, у ҳам бўлса халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликдан иборат ленинча сиёсатдир.

Ўртоқ Ортеганинг ва барча никарагуалик меҳмонларнинг соғлиги учун;

Совет Иттифоқи билан Никарагуа Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорликнинг мустаҳкамланиши учун;

Бутун дунёда тинчлик учун! — қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

* * *

Д. Ортега жавоб нутқи сўзлади.

Ўртоқ Д. ОРТЕГА нутқи

Ҳурматли ўртоқ Брежнев!

Совет иттифоқилик ўртоқлар!

Никарагуалик ўртоқлар!

25 йил муқаддам ёшлар ва студентларнинг VI Жаҳон фестивалида Никарагуа революциясининг йўлбошчиси ва сандиночилар миллий озодлик фронтининг асосчиси Карлос Фонсека Сандино халқи билан Ленин халқи ўртасидаги қардошларча дўстликдан нишона бўлсин деб Москва паркига кўчат ўтқазган эди. Бугун биз шу кўчат ўсиб, халқларимиз, ҳукуматларимиз ва партияларимиз ўртасидаги муносабатларнинг мустаҳкам ва бузилмас тимсолига айланганини айта оламиз.

Агрессияга, очлик ва маҳрумликларга қарамай тиз чўкмаган ҳамда империалист ва фашист босқинчиларни тор-мор этган қаҳрамон совет халқи жозибадор тарихининг ҳаққоний ифодачилари — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетидан, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматидан олинган таклифномани ўзимиз учун катта шараф деб ҳисоблаймиз.

Улуғ Ватан урушида бутун инсониятни фашизм зулмидан халос қилиш учун ҳалок бўлган 20 миллион совет кишиси хотираси олдида таъзим қиламиз. Никарагуа революцияси учун жон берган минглаб қаҳрамонларимизнинг хотираси олдида наҳадар чуқур ҳурмат билан таъзим қилсак, худди шундай таъзим бажо этамиз.

Совет меҳнаткашлари агрессияга ва машаққатларга қарамай, тарихан қисқа давр ичида ўз мамлакатини ривожлантиришда ажойиб муваффақиятларга эришганликларини биламиз. Меҳнаткашларнинг фаровонлигини кўзловчи социал-иқтисодий тузумнинг мислсиз барқарорлигини гарантияловчи потенциалга асос бўлган принциплар шу тараққиётнинг тамал тошидир. 11-беш йилликнинг асосий вазифаларини ҳал этишда қандай муваффақиятларга эришилганини биламиз ва совет касаба союзларига бирлашган миллион-миллион кишиларнинг забардаст қўллари ўртага қўйилган вазифаларнинг бажарилишини таъминлашига аминмиз.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг КПСС XXVI съездидаги докладида баён этилган янги тинчлик ташаббусларини дунёдаги барча тараққийпарвар ва демократ кучлар қўллаб-қувватлашлари лозим.

Никарагуа Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVI съездида қилинган ҳисобот докладининг халқаро ишлар соҳасида партия, совет халқи учун ва планетамиздаги барча халқлар учун тинчликни қаттиқ туриб ҳимоя этишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ, деб айтилган қоидасини қўллаб-қувватлайди. Биз ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг бу соҳада эълон қилган ҳамда СССРнинг Европа қисмида ўртача олисликка учириладиган ядро қуролини жойлаштиришни ўз ташаббуси билан тўхтатиб туриш йўлида қўйган конкрет ва муҳим қадамини табриклаймиз.

Музокараларимиз қардошларча ҳамжиҳатлик руҳида ўтганлиги, совет раҳбарларининг оддийлиги ва самимийлиги ҳамда уларнинг Никарагуа билан қатъий бирдамликни яна намойиш этганликлари мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик муносабатларини ривожлантиришнинг гарови бўлиб хизмат қилади. Бизнинг музокараларимизни ва ҳамкорлик тўғрисида эришилган битимларимизни меҳнаткашларнинг ўз озодлигини ҳимоя қилиш учун, тараққиёт ва бахт-саодатга эришиш учун курашда бирдамликка интилаётганини тушуниш қобилиятидан маҳрум бўлган худбинлик кайфиятидаги доиралар шубҳа — гумон билан кутиб олишларини биламиз.

Азиз ўртоқ Брежнев, 1979 йил 19 июль куни империалистик зулм ва эксплуатация кишанлари чилпарчин қилиб ташланди. Ўша кундан бошлаб Никарагуада революцион ҳокимият ўрнатилди, бу ҳокимият ишчи ва деҳқонлар орасида, мазлумлар ва эксплуатация қилинганларнинг курашида вужудга келди.

Ўша пайтда курашиб қўлга киритилган ҳокимият қийинчиликларга ва маҳрумликларга, ҳарбий, сиёсий ва иқтисодий агрессияга қарамай, халқлар дилига чуқур томир ёйди. Унинг иқтисодий ва маъмурий негизи кун сайин тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Курашиб қўлга киритилган ҳокимиятнинг кучи революция ўзини ҳимоя қилиш учун вужудга келтирган қуролларнинг самарадорлиги ўсиб бораётганлигидадир, меҳнаткашларнинг революция вазифаларини ҳал этишда иштироки кенгайиб бораётганлигидадир, оммавий ташкилотларнинг роли ошиб бораётганлигидадир, сандиночилар халқ революциясининг юксак халқаро обрў-эътиборидадир, қийинчиликларни бартараф этишда ва янги тузум асосларини барпо этишда бизга ёрдам бераётган дўстлар билан муносабатларнинг мустаҳкамланиб бораётганлигидадир.

Биз экономика соҳасида чуқур ўзгартишлар даврини очдик, шу ўзгартишлар натижасида қарамлик қолдиқлари аста-секин тугатилмоқда ва халқимиз ўз фаровонлигини муттасил ошириш имкониятини олади. Янги Никарагуада энди кенг омманинг мулки бўлиб қолган миллий маданиятни қайта тиклаш ва ривожлантириш жараёни давом этаётганлиги шубҳасиз. Саводсизликни тугатиш кампанияси бу жараённинг дебочаси бўлди, холос.

Биз халқ учун чинакам демократияга ва чинакам озодликка эришдик. Буларнинг ҳаммаси эксплуатация ва зулмдан тобора озод бўлиб бораётган ҳамда адолат, социал тараққиёт ва тинчлик байроқларини кўтараётган инсониятнинг революцион тажрибаси туфайли содир бўлди. Ҳозир жаҳон халқлари шу мақсадлар учун ҳар қачонгидан ҳам зўрроқ қатъият билан курашмоқдалар.

Бизнинг блокларга қўшилмаслик доирасида ўтказаётган ташқи сиёсатимиз янги халқаро иқтисодий тартиб ўрнатилишини талаб қилаётган халқларнинг манфаатларига муттасил мос бўлиб тушмоқда. Биз эски ва янги мустамлакачиликни, империализм, ирқчилик, сионизм, апартеидни ҳамда ҳукмронликнинг ва одам одамни эксплуатация қилишининг ҳар қандай формаларини қоралаб келдик ва қоралайверамиз.

Биз сандиночилар миллий озодлик фронти раҳбарлигида тарихий вазифаларни ҳал этаётган революцион халқдан илҳом олиб келажакни барпо этаяпмиз. Фронтнинг асосчиси ва раҳбари Карлос Фонсека курашдаги вазифаларимизни шундай белгилаб берган эди: «Гап ҳокимият тепасидаги одамларни шунчаки алмаштириб қўйишга эришиш тўғрисида эмас, балки тузумнинг ўзини алмаштириш тўғрисида, эксплуататор синфларни ағдариб ташлаш ва эксплуатация қилинаётган синфларнинг ғалабаси тўғрисида бормоқда». Энди ҳокимият бизнинг қўлимизга ўтган пайтда Никарагуа халқининг шак-шубҳасиз авангарди бўлмиш сандиночилар фронти революциямизнинг, янги жамият қурилишининг раҳбари бўлиб қолди, деб айта оламиз.

Империалистлар агрессив ҳаракатларни аввалгидек рағбатлантира беришлари, бизга дўқ-пўписа қилаберишлари мумкин, улар Никарагуани йўқ қилиб ташлашга, бизнинг диёримизни култепага айлантиришга ҳам уринишлари мумкин, аммо улар бизни тиз чўктиришга муваффақ бўла олмасликлари, чунки ишчи ва деҳқонлар ҳокимияти, халқ ҳокимияти енгилмас эканини билиб қўйишлари лозим.

Бундан 55 йил муқаддам, 1927 йил 4 май куни, миллий қадр-қиммат куни Сандино АҚШнинг қуролли интервенцияси қаршисида таслим бўлишдан бош тортганида айни мана шу ишончни изҳор қилган эди.

Меҳнаткашлар иши учун толмас курашчи ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг соғлиги учун;

Никарагуа ва Совет Иттифоқи халқларининг абадий дўстлиги учун;

Совет ҳокимияти учун жон фидо қилган қаҳрамонларнинг, инсониятни фашизмдан ҳимоя этиб, ҳалок бўлган қаҳрамонларнинг порлоқ хотираси учун;

Халқлар ўртасида тинчлик ва тинч-тотув яшаш иши учун;

Бутун дунёдаги мазлумларнинг ғалабаси учун;

Ленин, Сандино учун;

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси учун;

Сандиночилар миллий озодлик фронти учун;

Ё озод ватан, ё ўлим! — деб қадаҳ кўтаришни таклиф этаман.

* * *

Л. И. Брежнев ва Д. Ортега ўртоқларнинг нутқлари зўр эътибор билан тинглаṅди, давомли қарсаклар билан кутиб олинди.

Зиёфат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ЛЕНИНЧИ «ПРАВДА» ТЎҒРИСИДА ФИЛЬМ

Ленин партияси Марказий Комитетининг жанговар органи, унинг ишончли ва содиқ ёрдамчиси — «Правда» газетаси 70 ёшга тўлди. «Правда» ҳақида қисса» деб аталган янги ҳужжатли лента ана шу шонли санага бағишланди. Бу фильм 4 май куни Марказий телевидение орқали кўрсатилди.

Экран газетанинг тарихи ва бугунги куни тўғрисида ҳикоя қилди. Газета саҳифалари ўтган ўн йилликларнинг, Октябрь Ватани буюк зафарларининг солномаси бўлиб қолди. «Правда» бош редактори В. Г. Афанасьевнинг кириш сўзи билан бошланган фильм журналистлар ва ишчи мухбирлар, газетанинг ҳар бир сонини яратаётган кишилар билан таништирди. Томошабинлар улар билан бирга Совет Иттифоқининг турли районларида ва чет мамлакатларда, газета мухбирлари узлуксиз вахтада туриб ишлаётган ҳамма жойда бўлдилар. «Правда» ветеранларининг хотиралари, шунингдек, газета тарихи саҳифаларини акс эттирувчи нодир ҳужжатли кадрлар ва фотосуратлар картинага киритилган.

Газетхонларнинг муносиб ҳурмат-эҳтиромига сазовор бўлган Совет матбуоти байроқдори — ленинчи «Правда»нинг ҳозирги вақтда бир йўла тиражи 10 миллион нусхадан ошиб кетди. Совет кишилари севимли газетага маслаҳат сўраб мурожаат қиладилар, уни сиёсий билимлар ва тажрибанинг энг бой манбаи деб биладилар. Саноат ва қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, фан ва маданият арбоблари газета халқ ҳаётида қандай ўрин эгаллаб турганлиги тўғрисида экрандан ҳикоя қиладилар. Бир қанча коммунистик ва ишчи партияларнинг раҳбарлари бутун дунё меҳнаткашларининг халқаро бирдамлигини мустаҳкамлаш учун «Правда»нинг босма сўзи жуда катта аҳамиятга эга эканлиги ҳақида гапирадилар.

Фильмни В. Губарев билан А. Мурзин сценарийси асосида режиссёр И. Романовский яратган.

(ТАСС мухбири).

Она-Ватан бўйлаб

● ИВАНОВО

ИВАНОВО областида қурилаётган «Горинская» бройлер паррандачилик фабрикаси дастлабки маҳсулот бера бошлади. Бу ерда бинолар фойдаланишга топширилишига қараб уларда паррандаларни боқиш таъминланади. Саноат корхоналарининг оталиқ ёрдами асосида қурувчилар фабриканинг иккинчи навбатда ишга тушириладиган комплексини декабрь ойида битказиш, келгуси йилнинг охирига бориб эса фабрика қурилишини тамомлаш мажбуриятини олдилар.

● НОВГОРОД

«УЗНОВГОРОДВОДСТРОЙ» трестига қарашли «Тошкент-1» ихтисослашган кўчма механизациялашган колоннадан Виктор Фрайер бошчилигидаги дренажчи комсомол-ёшлар коллективи Новгород областидаги энг яхши мелиорация бригадаси деб топилди. Ўзбекистондан келган ёрдамчилар биринчи кварталда бригаданинг ҳар бир аъзоси ҳисобига ўн бир километр ёпиқ дренаж барпо этдилар. Бу — нормадагидан тўрт баравар кўп. Бригадада хўжалик ҳисоби жорий этилганлиги, меҳнат пухта ташкил қилинганлиги, ВЛКСМ XIX съездини муносиб кутиб олиш учун олиб борилган мусобақа туфайли ана шу муваффақиятга эришилди.

● БОКУ

ОЗАРБАЙЖОННИНГ озуқабоп экинзорларида пичан ўримига киришилди. Механизациялашган бригадалар ва звенолар беданн ўриб, уни силос ва пичан учун бостирмоқдалар. Экилган ўтлар қарийб 200 минг гектар майдондан ўрин олади. Кўкламги ёғингарчилик ва экинларни яхши парвариш қилганлик туфайли ўтлардан мўл ҳосил олиш кутилмоқда. Оқсилга бой экинлар — рапс ва перко катта майдонларни эгаллаган. Бу экинлардан барқарор кўк масса ҳосили олинади.

● ЛЕНИНОБОД

ТОЖИКИСТОН мелиораторлари сел ёмғирларига қарши иншоотлар системасини фойдаланишга топширдилар. Қурама тоғ тизмалари этакларида барпо этилган дамбалар ва бетон каналлар Ленинобод ва Сирдарё областининг қўриқ хўжаликларидаги пахтазорларни лой-тош оқимларидан яхши асрайди. Далварзин серёмғирларига қарши системаси пахта экиладиган тоғ зонасида барпо этилган еттинчи иншоот бўлди.

(ТАСС).

ЁШЛАР ТАЛАНТИ

В. И. Ленин номли республика пионер ва ўқувчилар саройида «Ёшлар ижоди» мавзуида кўргазма очилди. Кўргазмага ўқувчи ёшларнинг наққошлик, ганж ўймакорлиги, акварель ва мойли бўёқларда ишлаган расмлар, сопол ва ёғочдан ишланган вазалар, мис ўймакорлик буюмлари, манзарали панно фотосуратлари, гиламдўзлик, бадиий каштачилик, тўқиш, бичиш-тикиш соҳасидаги 500 дан ортиқ буюмлари қўйилган.

Айниқса, Н. Островский номли шаҳар пионер ва ўқувчилар саройи тўгарак аъзоларининг «Миллий каштачилик» ҳамда «Ганч ўймакорлик» бўлимларидаги экспонатлар таҳсинга сазовордир.

Х. РИХСИЕВ.

РЕМОНТЧИ — ЛАЗЕР

ТОШКЕНТ политехника институтининг Навоийдаги филиали тўртинчи курс студенти Л. Крелнинг фикрича лазер қурилмалар тез орада трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик техникаси ўзелларини тиклашда кенг қўлланилади. СССРнинг 60 йиллигига бағишланиб институт филиалида бўлиб ўтган илмий техника конференциясида 85 та доклад тингланди. Л. Крель доклади шулардан биридир. Халқ хўжалигида кремний — органик бирикмаларини қўллаш янги методлари ва бошқа кўпгина студент илмий ишлари олимларнинггина эмас, балки ишчиларнинг ҳам диққатини ўзига жалб этди.

(ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» КОНСУЛЬТАЦИЯ БЮРОСИДАН

V. ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР

Сайлов кампанияси янги муҳим босқичга кирди. Меҳнат коллективлари йиғилишларида маҳаллий Советлар депутатлигига номзодларни кўрсатиш давом этяпти. Сайлов тўғрисидаги Қонунга мувофиқ депутатликка номзодларни кўрсатиш сайлов бошлангунга йигирма беш кун қолганда, яъни 1982 йил 25 майда тугалланади.

Йиғилишлар қатнашчилари депутатликка номзодликка ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлиларининг энг муносиб вакилларини кўрсатар эканлар, уларга партия ва халққа садоқат билан хизмат қилиш наказини бермоқдалар.

Бекобод районидаги Ленин номли колхоз деҳқонлари Тошкент область Совети депутатлигига машҳур пахтакор, «СССР 60 йиллигига — 60 центнердан пахта» ташаббускорларидан бири, КПСС XXVI съезди делегати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, бригада бошлиғи А. Рўзиматова номзодини кўрсатдилар.

Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати коллективи шаҳар Совети депутатлигига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Давлат мукофоти лауреати И. Орипов номзодини кўрсатишди. Донгдор ишчилар, қимматли, ташаббусларни бошлаб берган «Ўзбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмасининг силлиқловчиси Т. И. Игумнов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси К. Ёқубовалар ҳам шаҳар Совети депутатлигига номзод қилиб кўрсатилдилар. Улар кўп миллатли ишлаб чиқариш коллективларида елкама-елка туриб ишлаётган ўзбеклар, руслар, украинлар, тожиклар, татарлар ва бошқа миллат вакиллари учун ибрат бўлмоқдалар.

Сайловчилар, айниқса, ёшлар сайлов системамизнинг депутатликка номзод кўрсатиш қоидаларини белгилаб берувчи низомлар билан қизиқадилар. «Ўзбекистон ССР халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайлов тўғрисида»ги Қонунга биноан Коммунистик партия, касаба союзлар, комсомол ташкилотлари, кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари, меҳнат коллективлари депутатликка номзодларни кўрсатиш ҳуқуқига эгадирлар. Ҳарбий қисмларда депутатликка номзодлар ҳарбий хизматчиларнинг умумий йиғилишларида кўрсатилади.

Посёлка, қишлоқ ва овул Советларига депутатликка номзодларни хўжалик бўлинмалари ҳамда қишлоқларда ўтказиладиган умумий йиғилишларда кўрсатиш мумкин.

Депутатликка номзод касаба союзлар маҳаллий комитетлари томонидан чақирилган меҳнат коллективларининг умумий йиғилишларида кўрсатилиб, бу ҳақда протокол тузилади.

Депутатликка номзод кўрсатиш бўйича ҳарбий хизматчилар йиғилишлари ҳарбий қисм қўмондонлиги томонидан чақирилади. Қонун агар қисм умумий йиғилишини ўтказиш имконияти бўлмаса уни бўлинмалар бўйича ўтказишга рухсат беради.

Номзодликка кўрсатиш демократик асосда амалга оширилади. Йиғилишда қатнашаётган ҳар бир киши кўрсатилган номзодни қўллаб-қувватлаши ёки унга қарши овоз бериш ҳуқуқига эгадир. Номзод кўрсатиш тўғрисидаги қарор йиғилиш қатнашчилари ёки кооператив ва бошқа жамоат ташкилотлари тегишли органи (бюро, президиум, правление) умумий составининг кўпчилик овозига биноан қабул қилинади.

Қабул қилинган қарор дарҳол депутатликка номзодга етказилади. Шундан сўнг номзод мазкур сайлов округи бўйича сайланишга рухсат бериши зарур.

Қонун депутатликка номзод кўрсатган жамоат ташкилотлари ва меҳнат коллективлари, шунингдек, ишончли шахсларни сайлашни кўзда тутади. Бу ҳуқуқ ҳарбий қисмларда хизматчилар йиғилишиларига ҳам берилган.

Ишончли шахсларни сайлашда турлича тажриба бор. Масалан, область ва Тошкент шаҳри Советлари депутатлигига номзодлар учун иккитадан, район ва шаҳар Советлари депутатлигига номзодлар учун биттадан ишончли шахс сайланади. Посёлка ва қишлоқ Советлари депутатлигига номзодлар учун ишончли шахслар сайланмайди. Чунки кўрсатилган номзодни ҳамқишлоқлари яхши билишади.

Қонунчилик жамоат ташкилотларига, меҳнат коллективларига, йиғилишларга зарур ҳолларда депутатликка номзод кўрсатиш тўғрисида қабул қилган қарорларини бекор қилиш ҳуқуқини беради. Ўз навбатида депутатликка номзод сайловгача бўлган даврнинг хоҳлаган пайтида номзодини сайланиш учун овозга қўйишдан олиши мумкин.

Ўзбекистон ССР граждани, қоида бўйича, иккитадан ортиқ Советга сайланиши мумкин эмаслигини, депутатликка номзод битта советга фақат битта сайлов округида овозга қўйилишини ёдда тутиш лозим.

Сайлов тўғрисидаги Қонуннинг 30-моддасига биноан депутатликка номзод қилиб кўрсатилганлар тегишли сайлов комиссиялари томонидан 20 майдан 30 майгача рўйхатга олинишлари керак.

Қонун депутатликка номзодларнинг округ сайлов комиссиялари томонидан рўйхатга олингандан сўнгги фаолиятлари асосий ҳуқуқларини кўзда тутади. Улар сайловолди йиғилишларида, кенгашларида иштирок этишлари, матбуотда, телевиденеда ва радиода чиқишлари мумкин.

Сайлов округи территориясида жойлашган давлат ва жамоат ташкилотлари, корхоналар, муассаса ва ташкилотлар раҳбарлари депутатликка номзодга зарур ёрдам кўрсатишлари зарур. Шу билан бир қаторда Қонун депутатликка номзоднинг сайловолди тадбирларида иштирок этиш учун ишлаб чиқариш ва хизмат вазифаларидан озод этишни кўзда тутади. Бунда уларнинг доимий иш жойларидаги ўртача маошлари сақланиб қолади.

◆ ОЛМАЛИҚ гилам фабрикасининг қатор ишлаб чиқариш илғорлари «СССР 60 йиллигига — 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтказилаётган социалистик мусобақада фаол қатнашмоқдалар. Меҳнат беллашувида иштирок этаётган ишчилар графикдан ўзиб меҳнат қилиш билан бирга маҳсулот сифатининг юқори бўлишига эришаяптилар. Суратда: мусобақа пешқадами Муқаддас Муротова. У айни пайтда 1983 йил ҳисобида меҳнат қиляпти.

В. Сироткин фотоси.

СЎЗЛАРИНИНГ УСТИДАН ЧИҚИШДИ

ТОШКЕНТ трактор заводидаги автомат цехидан Абдуҳаким Маҳамадалиев бошлиқ комсомол ёшлар комплекс бригадасининг станокчилари ўз ўртоқларидан табрикномалар олишди. Бу коллектив беш ойлик планни муддатидан илгари адо этиб, ёшлар бригадалари ўртасида ВЛКСМ XIX съезди меҳнат рапортига имзо чекиш ҳуқуқи учун мусобақада биринчи ўринни эгаллади.

А. Маҳамадалиев бригадаси корхонадаги 57 комплекс ёшлар коллективи ўртасида «Мамлакат комсомол анжумани очилишига ярим йиллик топшириқ адо этилди!» деган шиор остида ўтаётган меҳнат мусобақасида пешқадамлик қилди. Бу бригадага «Заводдаги энг яхши комсомол ёшлар бригадаси» деган ном берилди.

Ёш тракторчилардан икки мингдан ортиқ киши ВЛКСМ бўлажак XIX съезди шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилиб, бу мажбуриятларни муваффақиятли адо этмоқдалар.

(ЎзТАГ).

«Хунгаротекс» таклиф этади

Венгрия Халқ Республикаси тўқимачилик ва тикувчилик саноат корхоналарида тайёрланган пишиқ ва бежирим кенг истеъмол буюмлари мамлакатимизда яхши таниш. Уларни «Хунгаротекс» ташқи савдо тўқимачилик корхонаси юзга яқин жаҳон бозорларида намойиш қилади.

Шу кунларда «Хунгаротекс» корхонаси пойтахтдаги «Билимлар уйи»да ўз маҳсулотларини сеpқуёш республикамиз меҳнаткашлари эътиборига ҳавола этмоқда. Бу ерда ташкил этилган кўргазмада Сегед шаҳридаги каноп йигирув ва тўқув комбинати маҳсулотларига кенг ўрин берилган. Кўргазмага қўйилган маҳсулотлар ҳамда корхона фаолияти ҳақида комбинат бош директори Тот Ласло мухбиримизга қуйидагиларни сўзлаб берди:

— Социалистик мамлакатларнинг турдош корхоналари ўзаро ҳамкорликда иш олиб боришлари ҳамда тажриба алмашишлари қанчалик юксак самаралар бераётганлиги ҳақида кўп гапириш мумкин. Комбинатимизда 400 дан зиёд турли ассортиментдаги маҳсулотлар тайёрланмоқда. Асосий истеъмолчилар социалистик мамлакатлардир.

Ўтган йилнинг май ойида Москвада ана шундай кўргазма ташкил этилган эди. Бу йил эса тошкентликлар ҳузурида меҳмон бўлиб турибмиз. Кўргазмада асосан анча пишиқ бўлган брезент матолари, «рашель» тўр халталари, каноплар ҳамда омборхона вазифасини ўтайдиган ва бассейнлар устини паналаб турадиган чодирлар намойиш этилмоқда. Бу кўргазмадан мақсад аввало, истеъмолчиларнинг талаб ва эҳтиёжларини чуқурроқ ўрганиш бўлса, иккинчи томондан икки мамлакат саноат корхоналари ўртасидаги ўзаро дўстона алоқаларни мустаҳкамлашдир. Сафаримиз давомида кўзланган иккала мақсадга тўла эришамиз, деган умиддамиз. Бу эса мамлакатларимиз ўртасидаги ўзаро савдо алоқаларини янада мустаҳкамлайди, деб ўйлайман.

З. ЖЎРАЕВА.

КАНОПЧИЛИКДАГИ РЕЗЕРВЛАР

Мутахассислар маслаҳати

ЎЗБЕКИСТОН луб экинлари тажриба станциясида каноп экиладиган майдонларни кузда сифатли ҳайдашдан тортиб, баҳорда ерни тайёрлаш, экиш нормалари ва муддати, ўсиш даврида ишлов бериш, илдиз чириш ва галловой нематод касалликларига, кузги тунлам ва кўсак қуртларига қарши биологик методни қўллаш, суғориш ва унинг нормаси, муддатлари, сифатли кўк поя ва уруғ олиш юзасидан ишлаб чиқилган тадбирлар кўпгина хўжаликларда кенг қўлланилмоқда.

Канопдан мўл ва сифатли поя олиш учун экиннинг бутун майдон бўйлаб бир текис жойланишига, бир хил баландликда ва йўғонликда ўсишига эришиш лозим. Ҳар гектар майдонда сақлаб қолинган 700—750 минг туп кўчат баландлиги икки ярим метр, диаметри 7—11 миллиметр бўлиб ривожланса, олинадиган луб энг яхши технологик хусусиятга эга бўлади.

Ўсишнинг биринчи даврида (уруғ униб чиққандан сўнг 30—40 кун ўтгунча) каноп суст ривожланади. Натижада экинни бегона ўт босиб кетиши мумкин.

Бегона ўтларни йўқотиш кўп жиҳатдан культивацияни сифатли ўтказишга боғлиқ. Культивация қанча кенг ва чуқур ўтказилса, унинг самараси шунча юқори бўлади. Қолаверса, бу тадбир тупроқда намликни сақлашга ёрдам беради, каноп илдизи ўсадиган қатламларга кислород ўтишини яхшилайди. Натижада илдиз системасининг яхши ўсиши ва ривожланишига, канопнинг озуқа модда билан тўла таъминланишига имконият яратилади. Канопнинг вегетатив органлари қуёш ҳароратидан максимал даражада фойдаланади.

Галловой нематод ва илдиз чириш канопда учрайдиган касалликлар ичида энг кўп тарқалгандир. Алмашлаб экиш канопзорларда галловой нематод касаллигини йўқотиш йўлларидан биридир. Жумладан, алмашлаб экилган далаларда галловой нематод касаллиги камяди. Касалликка камроқ чалинган майдонга каноп бир йилда пахта ёки шоли билан алмашлаб экилади. Ўртача касалланган майдонларда 2—3 йил пахта ёки 2 йил пахта ва 2 йил маккажўхори экилади. Сўнгра бу майдонга кетма-кет икки йил каноп экиш мумкин. Галловой нематод касаллиги кучли бўлган ерларга камида тўрт йил пахта экилади. Ана шунда касаллик қолдиқлари мутлақо тугалланади.

Ўсиш даврида каноп экилган майдонларда тупроқ мунтазам яхши юмшатилган ва бегона ўтлардан ҳоли сақланиши керак. Бунинг учун икки-уч марта культивация ўтказиб, шу вақтнинг ўзида озиқлантирилади. Экинга бериладиган минерал озуқа турларини тўғри танлаш, уларни солиш миқдори ва усулини белгилаш ва муддатларни тўғри белгилаш юқори ҳосил олишнинг муҳим шартидир. Поя учун экилган канопга ҳаммаси бўлиб 220—250 килограмм азот, 150—190 килограмм фосфор ва 90—120 килограмм калий берилади.

Ўтказилган текширишлар шуни кўрсатдики, Олмалиқ ўғит заводида чиқарилаётган аммофос таркибида цинк, молибден, мис микроэлементлари кўп бўлиб, каноп ҳосилдорлигини 14—16 центнерга кўпайтирди. Луб толасининг сифатли бўлиши учун канопга макроэлементлар билан бир қаторда маълум миқдорда муҳим микроэлементларни ҳам ўғит сифатида ишлатиш тавсия этилади.

Кўп йиллардан бери каноп экилаётган майдонларга калий ўғити солиш шарт эмас, деган фикр ҳукм суриб келарди. Бироқ ҳар йили каноп экини тупроқ таркибидаги 200—250 килограмм калий ўғитини ўзлаштиради, натижада тупроқдаги калий элементлари кескин камайиб боради. Демак, канопзорларга ҳам калий ўғити бериб бориш шартдир. Маълумки, бир гектар ерга 90 килограмм калий солинса, ҳосилдорлик 10—12 центнерга кўпаяди.

Уруғлик учун экилган канопга қуйидаги нормада ўғит берилади: азот — 150 килограмм, фосфор — 150 килограмм, калий — 120 килограмм. Азотнинг асосий қисми ва фосфор билан калийнинг ярми ўсиш даврида икки марта, яъни биринчи марта азот ва калий, иккинчи марта азот ва фосфор берилади.

Каноп ҳосилдорлигини ва луб сифатини оширишда гўнгнинг аҳамияти бебаҳодир.

Суғориш туну-кун, группа усулида, тупроқ ва иқлим шароитлари ҳисобга олинган ҳолда ўтказилиши зарур. Тупроқ илдиз қатламининг намлиги 70 процентдан кам бўлмаслиги керак. Бунинг учун сув бутун пайкал бўйлаб бир текис таралади.

Суғоришнинг давомийлиги, муддати ва нормаси ҳар бир участканинг рельефи ва тупроқ хусусиятларига қараб табақалаштирилади. Ерости сувлари чуқур жойлашган ва сув яхши шимиладиган ерларда гектар ҳисобига 1000—1300 кубометрдан 6—7 марта, июль ва августнинг биринчи ўн кунлигида 10—12 кунда, қолган ойларда 15—20 кунда гектар ҳисобига 7200—8400 кубометр сув сарфланган ҳолда суғорилади. Ерости сувлари 0,9—1,2 метр юзаликда жойлашган ерларда гектар ҳисобига 900—1100 куб метр нормада беш-олти марта, июль ва август ойининг биринчи ярмида ҳар 12—14 кунда, қолган ойларда 20—25 кунда суғорилади. Бунда ҳар гектар ерга 6000—6200 кубометр сув сарфланади.

Ўримга 7—10 кун қолганда бериладиган сўнгги суғоришда гектар ҳисобига 600—700 куб метр сарфланади. Бу эса каноп пўстлоғининг яхши ажралишига ва унинг сифатли бўлишига ёрдам беради.

Уруғлик учун экилган каноп гектар ҳисобига 3500—4500 кубометр ҳажмида уч-тўрт марта суғорилади. Бунда ер ости сувларининг жойлашиши ҳисобга олиниши керак.

Поя учун экилган канопнинг пишишига беш кун қолганда ўришни бошлаб, ўн кун давомида, яъни 30 августдан 10 сентябргача ўриб-йиғиб олиш энг қулай муддат ҳисобланади.

Сифатли каноп уруғи олиш учун икки босқичда яъни бир марта гуллаш даврида, иккинчи марта ҳосилни йиғиштириб олиш олдидан бегона нав ва касал тупларни олиб ташлаш энг асосий агротехник усул ҳисобланади. Уруғлик каноп ана шу икки босқичда тозалангандан сўнг апробация қилинади. Каноп поясининг 75 процентида пастки қисмидаги 3—4 уруғ пишиб етилгандан сўнг, яъни 5—10 сентябрда уруғликни йиғиштириб олишга киришилади. Янчиб олинган уруғлик қуритилиб яхшилаб сараланади. Уни намлик даражаси 12 процентдан юқори бўлган жойда сақлаш мумкин эмас. Омборхона шамоллатиб турилиши керак.

Шуни унутмаслик керакки, каноп етиштиришда фан ютуқлари ва илғор тажрибаға асосланган ҳолда барча агротехник тадбирлар қулай муддатларда сифатли ўтказилмаса, кутилган мақсадга эришиб бўлмайди. Агар бирор агротехник қоида бузилса, бу, сўзсиз, ҳосилдорликнинг камайиши ва тола сифатининг пасайишига олиб келади.

Х. НАЗИРОВ,
Ўзбекистон ССР луб экинлар тажриба станцияси директори.

Т. ДЕРКАЧ,
директорнинг илмий ишлар бўйича ўринбосари.

Х. УМАРОВ,
Ўсимликлар физиологияси группасининг раҳбари.

Т. АЗИЗОВ,
агрохимия лабораторияси мудири.

ҲАМКОРЛИКДА ИШ ОЛИБ БОРАЙЛИК

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИ ХОДИМЛАРИ ВА ЖУРНАЛИСТЛАРНИНГ ДАВРА СУҲБАТИ

КПСС XXVI съезди тараққиётимизнинг социал-иқтисодий программасини ишлаб чиқди. Бу вазифаларни амалга ошириш эса совет халқининг моддий, маънавий, маданий эҳтиёжларини тўлароқ қондириш имконини беради. Бу эса ҳар бир граждандан жамоат тартибига қатъий риоя қилиш, социалистик мулкни кўз қорачиғидек асраш, тежамли бўлиш, порахўрлик, чайқовчилик, ўғрилик каби жиноятларни таг-томири билан қўпориб ташлашни талаб этади. Бундай жиноятларга қарши курашда шубҳасиз, ички ишлар органлари олдида жуда муҳим вазифалар турибди.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари жиноятчиликка қарши кураш, ҳуқуқ-тартибот пропагандасини кучайтириш, омма орасида олиб бориладиган тарбиявий ишларнинг таъсирчанлигини ошириш, ички ишлар органлари фаолиятини изчил, таъсирчан ёритиш билан бу муҳим умумхалқ ишига салмоқли ҳисса қўшмоғи лозим.

Яқинда бўлиб ўтган давра суҳбати ички ишлар органларининг матбуот, телевидение ва радио ходимлари билан ўзаро ижодий ҳамкорлигига бағишланди.

Давра суҳбатида шаҳар ички ишлар бошқармасининг бошлиғи И. Ғ. Сатторов, жамоат тартибини сақлаш бўлимининг бошлиғи А. Я. Артемьев, сиёсий-тарбиявий ишлар бўлими бошлиғи М. П. Иванов, шаҳар давлат автомобиль инспекциясининг бошлиғи М. А. Абутов, БХСС бошқармаси бошлиғи М. М. Лукьяненко, медицина хушёрхоналарига раҳбарлик бўйича бўлим бошлиғи Г. К. Шевченко, республика, область, шаҳар газеталарининг вакиллари иштирок этдилар.

Суҳбатни шаҳар ички ишлар бошқармасининг бошлиғи Ислом Ғаффорович Сатторов олиб борди. У ички ишлар органлари ходимларининг фаолияти, галдаги муҳим вазифалар ҳақида батафсил гапириб берди.

— Олдимизда турган энг муҳим масалалардан бири — жамоат тартибини сақлашни таъминлашдир, — деди у. Бунинг учун патрул-пост нарядлари, жиноят-қидирув, БХСС бошқармаси, профилактика хизмати, участка инспекторлари ва бошқа қатор милиция хизматларидан рационал фойдаланишга жуда катта эътибор берилмоқда.

Шаҳримиз катта. Шубҳасиз, барча ишни фақатгина милиция ходимларининг кучи билангина бажариш қийин. Унда жамоатчилик вакилларининг хизмати ҳам алоҳида ўрин тутади. Ҳар куни 3 минг нафардан зиёд халқ дружиначиси постга — навбатчиликка чиқади. Шаҳарда тузилган оператив комсомол бўлинмаларининг хизматини алоҳида таъкидлаш мумкин. Улар омма орасида бўлиб жамоат тартибини мустаҳкамлашда ҳамкорлик кўрсатмоқдалар.

Давра суҳбатида мактаблардаги таълим-тарбия ишлари ҳам алоҳида тилга олинди. Ёшларни тарбиялашдаги яхши ишлар, мавжуд шароитлар, имкониятларни кўрсатиш билан бирга бу соҳадаги жиддий камчилик ва нуқсонлар ҳам ўртага ташланди.

Ана шу нуқсонлардан бири ўқувчиларнинг бўш вақтларини фойдали машғулотларга сафарбар этишга етарли эътибор берилмаётганлигидир. Ота-оналар ишда бўлган пайтларида мактаб коллективи болаларнинг юриш-туриши устидан назоратни кучайтириши керак. Айниқса, балоғат ёшига қадам қўяётган юқори синф ўқувчилари бекор қолиши туфайли вақтни беҳуда ўтказадилар, қадамни чакки босиб қўядилар, ножўя хатти-ҳаракатларга йўл қўядилар. Бунинг сабаблари бор. Кўпгина мактабларда кабинетлар, спорт майдончалари соат тўртдан сўнг берк бўлади. Турар-жойларда ҳам бекор юрган ёшлар эътибордан четда бўлади.

Жойларда жамоатчилик ёрдамида тўгараклар, спорт майдончалари ташкил этилса, ёшлар бунга жалб қилинса, айни муддао бўларди. Лекин уй-жойлар атрофидаги гаражларнинг кўпайиб кетаётганлиги спорт-соғломлаштириш майдончалари ва хиёбончаларни тамом сиқиб қўймоқда.

Суҳбат давомида меҳнат коллективларида олиб борилаётган профилактика ишлари ҳақида ҳам мунозаралар юритилди. Турли корхона, ташкилотларда тузилган профилактика советлари амалий иш олиб бормайдилар, тадбирлар қоғозда қолиб кетмоқда. Масаланинг ана шу томонини матбуот органлари назоратга олсалар, бу мавзудаги материалларни изчиллик билан ёритиб турсалар, деган таклиф ўртага ташланди.

БХСС бошқармаси бир қанча йирик жиноятчиларни фош этди. Шаҳардаги қатор аптекаларда дори-дармонлар, кўпгина савдо тармоқларида камёб молларни беркитиб сотаётган шахслар қўлга тушди. Айрим умумий овқатланиш тармоқларидаги фирибгарликлар, уй тақсимотидаги жиноий ҳаракатлар фош қилинди. Кўпгина магазинларда бор товарларни беркитиб қўйиб, халқ назарида «ўзи йўқ» деган уйдирма билан камёбликни атайлаб вужудга келтираётганларнинг бир қанчаси устидан жиноий иш қўзғатилди, улар қилмишларига яраша жазоландилар.

Ишчи-хизматчилар, меҳнат коллективларининг эҳтиёжларини қондириш мақсадида турли корхона ва муассасаларда кўчма савдо ташкил этиш кенгаймоқда. Афсуски, баъзан айрим «ташкилотчилар» шу кўчма савдоларда ҳам чайқовчиларга «яшил йўл» очиб бераётганликларини кўрсатувчи фактлар бор. У ёки бу корхона, завод ва муассасада меҳнат коллективлари учун сотишга келтирилган моллар бозорда, чайқовчи қўлида пайдо бўлиб қолаяпти. Ана шундай савдогарлардан бир нечаси қўлга олинди ҳам.

Кенг жамоатчилик вакиллари, корхона, ташкилотларда тузилган профилактика бўлимлари ва советлари бундай ишларга қарши курашни кучайтиришлари зарурлиги алоҳида уқтирилди.

Давра суҳбатида кўча ҳаракати хавфсизлигини сақлаш, машина ўғриларига, ичкиликбозликка қарши кураш йўлида олиб борилаётган ишлар, илғор тажрибалар, олдинда турган муаммолар, уларни бартараф этиш йўллари ҳақида ҳам фикр мулоҳаза юритилди.

Давра суҳбатининг ташкилотчилари журналистларнинг саволларига жавоб бердилар, ҳуқуқ-тартибот пропагандасини кучайтириш, жамоат тартибини сақлаш ва жиноятларнинг олдини олиш билан боғлиқ бўлган турли қимматли таклиф ва мулоҳазалар қизғин муҳокама қилинди.

МЕЛИОРАТОРЛАРГА ЯНГИ УЙЛАР

ВЛАДИМИР диёридаги ўзбек мелиораторлари шаҳарчасида биринчи турар-жой биноси фойдаланишга топширилди. Бу ерга мутахассисларнинг саксон оиласи кўчиб кирди.

Мелиораторлар отряди ўтган йилнинг куз фаслида қардош республикадан кучли ер қазиш машинаси билан бирга бу ерга келишган эди. Ана шу отряд негизида «Узвладимирводстрой» тресты ташкил этилиб, бу трестнинг тўртта кўчма механизациялашган кўчма колоннаси ҳам ташкил этилди. Бу колонналар область районларида муваффақиятли меҳнат қилмоқда. Қурувчилар марказий базада асосий ишлаб чиқариш корпусини барпо этдилар. Ҳозир бу ерда пардозлаш ишлари давом этмоқда. Гараж, турар-жойлар яқинида фойдаланишга топширилади.

Ўзбекистонлик мелиораторлар беш йиллик мобайнида Владимир областидаги хўжаликларда ўн уч минг гектардан кўпроқ ерни ўзлаштиришлари, қарийб 6 минг гектар суғориладиган майдонни фойдаланишга топширишлари, салкам ўттиз минг квадрат метр уй-жой биноларини қуришлари керак.

Э. ВАСИЛЬЕВ,
ТАСС мухбири.

◆ ЎРТА ОСИЁ медицина педиатрия институтининг клиникаси йил сайин кенгайиб бормоқда. Бу шифохонада ҳозирги пайтда 40 нафар юқори малакали врач, 140 нафар ҳамшира беморларга хизмат кўрсатаётир. Кейинги икки йил мобайнида клиника замонавий аппаратуралар билан тўла таъминланади. Бу ерда ишлаётган тажрибали врачлар сафига институтни битирган ёш кадрлар ҳам келиб қўшилдилар. Суратда: (чапдан ўнгга) клиника бош ҳамшираси Людмила Григорян, 1-болалар бўлими мудири Сожида Қаюмова, 1-хирургия бўлимининг мудири Моҳир Аҳмедов, шифохона бош врачи Шукур Толипов, 3-терапия бўлимининг мудири Валентина Кучинская, 1-терапия бўлими мудири Нина Григорянц ва даволаш бўйича клиника бош врачининг ўринбосари Рихси Муҳиддиновалар беморларни назорат қилгач ўзаро суҳбат пайтида.

А. Абалян фотоси.

ҲАШАРГА БОШ БЎЛИБ

Эргаш Умаров Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхознинг ҳурматли отахонларидан. У қишлоқда ўтказилаётган ҳашарларда ҳамиша бош-қош. Ҳашар йўли билан Бўзсув ариғи устига кўприк қурилди. Ҳаммом атрофлари, 2 километрлик йўл текисланиб асфальтланди. Қабристон тартибга келтирилди. Бу ерда минг туп гул, кўплаб манзарали дарахт кўчатлари ўтказилди, атроф бетон деворлар билан ўралди.

Отахон эрта баҳорданоқ ўз ҳамқишлоқларини кўчат экишга, боғ яратишга даъват этди. Кўпчиликнинг кучи билан ариқ бўйларига 50 минг туп кўчат ўтказилди. Бу ишларда Н. Жалолов, М. Орипов, С. Абдураҳмонов сингари отахонлар ҳам актив қатнашдилар.

А. ФАТТОҲОВ.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

ИЛТИМОС ҚОНДИРИЛДИ

Хабаровск шаҳридан редакцияга хат йўллаган Николай Яковлевич Киселев буюртма берган айрим китобларнинг шу кунгача Тошкентдан «Почта орқали китоб» магазини томонидан юборилмаганини маълум қилиб, ёрдам беришни сўраган эди.

Шу хат юзасидан Ўзбекистон Китоб савдоси бирлашмаси Тошкент область идорасининг директори А. Ортиқовдан олинган жавобда қуйидагилар айтилади:

Хат авторининг буюртмаси бажарилиб, унга ёзувчи Сергей Бородиннинг «Елдирим Боязит» — «Самарқанд осмонида юлдузлар» трилогиясининг учинчи китоби, Б. Соколовнинг «Биз ҳали учрашамиз, полковник Кребс» китоблари жўнатилган.

МИРСАИД МИРШАКАР 70 ЁШДА

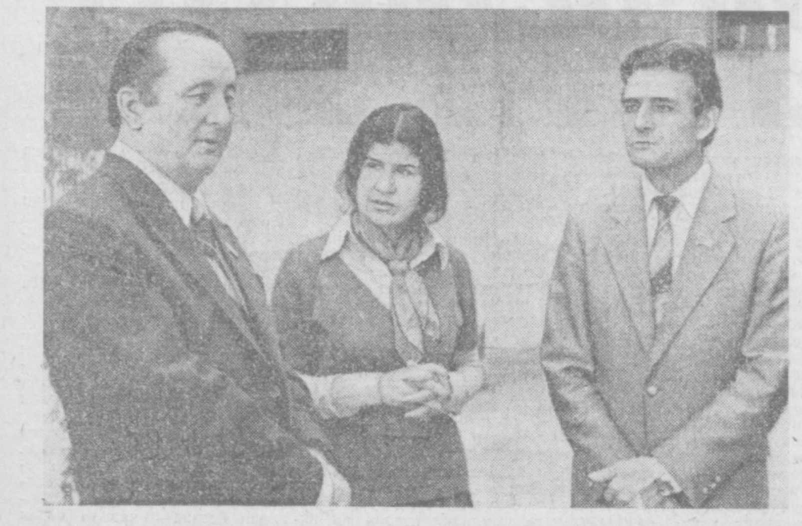

СУРАТДА: Тожикистон ССР халқ шоири Мирсаид Миршакар шогирдлари — Гулрухсор Сафиева ва ва Мўмин Қаноат билан. С. Маҳкамов фотоси.

ТОҒЛАР ТАРОНАСИ

Тожик совет адабиётининг оқсоқолларидан бири, Тожикистон халқ шоири, СССР Давлат мукофоти лауреати Мирсаид Миршакар (Миршакаров) 1912 йил 5 майда Тоғли Бадахшон автоном областининг Рошткалъа районидаги Синдев қишлоғида туғилди. У ердаги биринчи совет мактабида ўқиди, сўнгра Хороғдаги мактаб-интернатда таълим олди.

1930 йилда Душанбадаги совет партия мактабини тамомлагач, «Комсомоли Тожикистон» газетасида ишлай бошлади, комсомол-ёшлар фаолиятида ана шу йиллардан бошлаб актив иштирок этди. 1932 йили комсомол ташкилоти томонидан ўша йиллардаги Тожикистоннинг асосий қурилишларидан бири ҳисобланган Вахшстройга ишга юборилди. Мирсаид Миршакар бу ерда «Сохтмони Вахш» («Вахш қурилиши») газетаси редактори, Шўробод район комсомол ташкилотининг секретари вазифаларида ишлади.

Шоирнинг биринчи шеъри «Комсомоли Тожикистон» газетасида босилиб чиқди. Унинг «Ғалаба байроғи» номли биринчи достони ҳам Вахш қурилишларида ишлаб юрган йилларида яратилди. Шундан сўнг унинг асарлари бирин-кетин матбуот саҳифаларида тез-тез кўзга ташлана бошлади. У 1934 йилда СССР Ёзувчилар союзи аъзолигига қабул қилинди.

Мирсаид Миршакар асарлари тожик китобхонлари қалбидан мустаҳкам ўрин олди, айниқса, болалар учун ёзган шеърлари ва достонлари шоирнинг шуҳратига шуҳрат қўшди. Унинг «Биз Помирдан келдик» китоби 1939 йилда, «Октябрятлар учун ашулалар» китоби эса 1941 йилда эълон қилинди.

Миршакарнинг болалар учун ёзган шеърлари мазмун ва мундарижа, жанр ва услуб жиҳатидан хилма-хилдир. У болалар учун қўшиқлар, топишмоқлар, афсоналар ва драмалар ёзди.

Улуғ Ватан уруши йилларида шоирнинг «Бизнинг ашуламиз ва бизнинг ишимиз» (1942), «Федька» (1942), «Ёш қасосчилар» (1943), «Жанговар ашулалар» (1944), «Қаҳрамон бўламиз» (1943) номлари билан шеърлар тўпламлари ва поэмалари нашр этилди.

Ижодкорнинг «Олтин қишлоқ» (1942) поэмаси СССР халқлари тилларида ва чет элларда бир неча марта нашр этилди. 1950 йилда шу асар учун СССР Давлат мукофоти лауреати деган юксак унвонга сазовор бўлди.

Мирсаид Миршакарнинг 60 дан ортиқ китоби болалар учун ёзилган бўлиб, унинг асарлари рус, ўзбек, грузин ва бошқа тилларга — жами 12 тилга таржима қилинган.

Миршакарнинг «Тошбек ва Гулқурбон (1946) драмаси, «Севги устози» (1945), «Бобо Сафарнинг хатоси» (1947), «Усмоновнинг фожиаси» (1957) комедиялари, «Беҳаловат Панж» (1949) поэмаси, «Бахт» (1952), «Шеърлар ва поэмалар» (1954), «Тожикистон баҳори» (1958) китоблари кенг шуҳрат қозонди. Сўнгги 20 йилдан ортиқ вақт мобайнида унинг жуда кўп достонлари, саҳна асарлари ва қизиқарли шеърлар тўпламлари босилиб чиқди.

Шоир ижодида Ватан ва ватанпарварлик мавзусида ёзилган шеърлар, пойтахтимиз Москва, Тожикистон ССР ва халқлар дўстлиги мавзулари асосий ўринни ишғол этади.

Унинг:

Каттакон бўламан,
Қаҳрамон бўламан,
Ўз диёрим узра
Посбон бўламан,
Ватаним — СССР,
Гулшаним — СССР,

сатрлари билан бошланувчи шеърини ёддан билмаган тожик ўқувчисини топиш қийин. Мирсаид Миршакарнинг «Ленин Помирда» достонида узоқ тоғли ўлкада совет ҳокимияти тантанаси, бу ерда биринчи совет мактабларининг очилиши, бу ерлик кишилар ҳаётида рўй берган туб ўзгаришлар, буюк инқилоб туфайли қўлга киритилган улкан бахт ҳақида шоир ифтихор билан сўз юритади.

Мирсаид Миршакар бир неча марта Тожикистон Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, Тожикистон ССР Олий Советининг депутати бўлиб сайланди. Унинг хизматлари юксак тақдирланиб, Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени, Ҳурмат Белгиси ордени, бир қатор медаллар ва фахрий ёрлиқлар билан мукофотланди.

Мирсаид Миршакар ўзининг 70 ёшлигини қаршилаётган бир пайтда СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига кўра совет адабиётини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун куни кеча Ленин ордени билан тақдирланди.

Шоир бир қатор Иттифоқчи республикаларда, шу жумладан, ўзбеклар диёрида ҳам кўп марта бўлган. У Тожикистонда бўлиб ўтган ўзбек адабиёти ва санъати кунларида актив иштирок этди. Унинг икки халқ дўстлиги, ўзбек биродарлари ҳақида айтилган қуйидаги сўзлари ғоятда характерлидир:

«Бир-биримизнинг диёримизга турли муносабатлар билан келиб кетиш, бир-биримизнинг ижодимизни ўрганиш ажойиб натижалар бермоқда. Бу яхши анъаналар халқимиз ўртасидаги дўстликнинг олтин кўпригини мустаҳкамлашга муносиб ҳисса қўшмоқда.

Мен ўзбекистонлик қаламкашларнинг кўплари билан яқиндан танишман, янги асарларини доимо кузатиб бораман, муваффақиятлари билан қувонаман. Хузуримизга назм усталаридан Уйғун, Туроб Тўла, Собир Абдулла, Зулфия, Мирмуҳсин, Шукрулло, Эркин Воҳидовларнинг ташриф буюрганларидан ғоят хурсандман. Жомий ва Навоий, Садриддин Айний ва Ҳамза Ҳакимзодаларнинг ўлмас анъаналарини давом эттираётганлигимиздан мамнунман. Бу ижодий дўстлигимиз ҳамиша давом этаверади».

1981 йилда Тожикистоннинг «Маориф» нашриёти унинг янги шеърлар ва достонлар тўпламини «Хандон ғунчалар» номи билан босмадан чиқарди. Бу тўплам «Ленин ҳамиша тирик», «Шеърлар, тароналар, афсоналар», «Ҳайвонот боғи», «Ҳиндистон болалари», «Катта ва кичик достонлар» бўлимларидан иборат бўлиб, унда шоирнинг 50 йиллик ижодиётидан ажойиб шеърий гулдаста тайёрланган.

Ер юзининг энг юксак чўққиларидан бири — тоғли Помир ўлкасида дунёга келган бу ажойиб инсон, севимли болалар шоири Мирсаид Миршакар шу кунларда 70 ёшга тўлди. У «Инсон» деб номланган бир шеърида:

Изланишда ўтар ҳаётим,
Қуёш ҳамроҳ йўлдаман ҳар дам.
Йўл азоби осон бўлсин деб,
Қийин ишга ташлайман қадам.
Бахт қуёшин йўли нотекис,
Текис йўлни ҳеч изламайман,
Гарчи тўсиқ олдимда кўпдир,
Мақсадимдан асло қайтмайман,
Ўзгаларнинг йўлин тўсай деб,
Оёғимни эгри қўймайман,
Инсон учун мен йўл очарман,
Номим инсон, ҳа, мен инсонман.

деган эди.

Ҳа, М. Миршакар ҳақиқатда ҳам барча асарларида ўзининг юқоридаги фикрларига содиқ бўлиб қолди, инсон ва унинг бахт-саодатини куйлади. Шу кунларда, табаррук ва қутлуғ ёшида Мирсаид Миршакар ажойиб асарлар ижод этмоқда.

Устод Мирсаид Миршакарга сиҳат-саломатлик, узоқ умр истаймиз.

Э. ШОДИЕВ,
филология фанлари доктори, профессор.

ҚЎШИҚ ШАЙДОСИ

МИРШАКАРГА

Сарин саболардан гаштли субҳидам,
Олмос чўққиларда ўйнар заррин нур.
Водий сайридан сўнг тоғда олдим дам,
Салқин шабадалар бағишлар ҳузур.
Қуёшни табриклаб симовий тусда,
Товланар самодан яшил даралар,
Шабада тиндию, шу дам олисдан
Қўшиқ куйлаб келди шўх шаршаралар.
Шаршара ёнида туриб қолдим шод,
Дилимда янграрди бир жўшқин наво.
У сенинг қўшиғинг Миршакар устод,
Дердинг «боғларга қани марҳабо».
Хаёлим қўмсовда қуш бўлиб учди,
Гуллардан эшитдим қалбинг садосин,
Ҳар садо жонфизо, қалбимни қучди,
Тинглардим боғлардан қўшиқ дунёсин.
Ҳар дара туюлди бир олтин қишлоқ,
Ҳар чўққи ортидан боқарди чаман.
Мадҳингни сўзларди ҳар чаман, ҳар боғ,

Боғлар-ла гўзал дер шу она Ватан.
Эсладим табаррук сўзингни дўстим,
У сенинг боғларинг, дилрабо наво.
Қутлайман у қутлов созингни дўстим.
Бор бўлсин боғларинг яшнаб доимо.
Ҳар суханат Миршакар,
Беҳ бувад аз шир-шакар.
Сўзларинг ширин-ширин,
Таърифлай қайси бирин.

НАЗАРМАТ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

ХАЛҚЛАР ОЛДИДАГИ ОЛИЙ БУРЧ

«БИЗ келажак авлодларга портлашлар натижасида дабдала бўлган планетани эмас, балки гуллаб-яшнаб турган планетани қолдиришимиз лозим». Ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Жаҳон врачлари ядро урушининг олдини олиш учун курашда» иккинчи халқаро конгрессининг мурожаатномасига жавобидан олинган ана шу сўзлар чет эл матбуоти кўпгина органларидаги мақолаларнинг асосий мазмуни бўлиб хизмат қилмоқда. Чет эл матбуоти совет раҳбарининг ядро уруши йўлига ўтиб бўлмайдиган тўсиқларини зудлик билан қўймоқ учун конкрет ҳаракатлар қилиш даъватини ҳамон шарҳламоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг даъвати, деб уқтиради Болгариянинг **«Работническо дело»** газетаси, СССР тинчликни сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш учун ҳамма ишни қилишга азму қарор берганлигини яна бир бор таъкидлайди. Бу даъват Совет Иттифоқи бугунги кунда планетада вужудга келаётган тахликали аҳволдан ғоят ташвишланаётганлигидан далолат беради. Ҳарбий хавф-хатарнинг кучайиб бораётганлиги соғлом ақл-идрокка зўравонликни қарама-қарши қилиб қўйиш йўлидаги уринишларнинг, давлатлар ҳамкорлигидан эмас, балки муҳолифлигидан манфаат қидиришнинг бевосита натижасидир.

Совет Иттифоқи ядро урушининг олдини олиш мақсадида бошқа мамлакатлар билан жуда таг-заминли аҳдномалар тузишга тайёр, деб уқтиради Польшанинг **«Трибуна люду»** газетаси.

Монголия олимлари ўртоқ Л. И. Брежнев баён этган қоидаларни астойдил қўллаб-қувватламоқдалар ва маъқулламоқдалар, деди МХР Фанлар академиясининг вице-президенти академик **Ш. Цэгмид.** Ҳозир планетада вужудга келаётган таҳликали аҳволдан астойдил ташвишланган Совет Иттифоқи халқлар тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида конкрет ҳаракатлар қилишга тайёр эканлигини яна бир бор мўътабар тарзда эълон қилади.

«Жаҳон врачлари ядро урушининг олдини олиш учун курашда» иккинчи халқаро конгрессининг ҳамраиси америкалик профессор **Б. Лаун** Л. И. Брежневнинг жавобларини «ниҳоят даражада муҳим ва ижобий жавоблар», деб таърифлади. Соғлом фикр низоли халқаро проблемаларни ядровий қуролланиш пойгасини кучайтириш йўли билан эмас, балки музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этиш кераклигидан далолат бермоқда, деб таъкидлади у. Ядро уруши йўлига ўтиб бўлмас тўсиқлар қўйиш учун зудлик билан ғоят таг-заминли аҳдномалар тузишга, бу соҳада конструктив тадбирлар кўришга СССРнинг тайёрлиги ниҳоятда муҳим аҳамиятга эгадир. Л. И. Брежневнинг чинакам инсонпарварлик ва тинчликни сақлаб қолиш тўғрисидаги ғамхўрлик руҳи билан суғорилган баёноти ядро ҳалокатининг фожиали оқибатларини чуқур англовчи олимларга айниқса яқин ва тушунарлидир.

Совет Иттифоқи, деб ёзади Парижда чиқадиган **«Юманите»** газетаси, медик олимлар ва врачларнинг тинчлик ҳақидаги ғамхўрлик билан суғорилган огоҳлантиришлари жуда жиддий эътиборга лойиқ, деб ҳисобламоқда. Газета Л. И. Брежнев Европа, Америка ва Осиёдаги 31 мамлакат медикларининг мурожаатномасига йўллаган жавобида уларнинг олижаноб фаолиятига юксак баҳо берганлигини таъкидлайди.

Кўпгина давлатлар социал, иқтисодий, демографик ва бошқа проблемалар билан жуда банд бўлиб қолган бир пайтда уруш, шу жумладан ядро уруши бошлашга интилмай, балки бу проблемаларни ҳал этиш йўлларини қидириш ҳаётий муҳимдир, деб уқтирди Ғарбий Берлиннинг **«Вархайт»** газетаси.

Совет раҳбари яна шуни жуда зўр куч билан таъкидлайдики, айни ядросиз зоналар вужудга келтирилди ва Европада ҳам ўртача олисликка учириладиган, ҳам тактик ядро қуролининг тугатилиши ҳақиқий «нуль» варианти бўлиб, бу вариантнинг амалга оширилиши Европада ҳам, шунингдек ундан бошқа жойларда ҳам тинчликни мустаҳкамлаш учун пойдевор вужудга келтирган бўлур эди, деб таъкидлайди Японияянинг **«Иомнури»** газетаси. Л. И. Брежнев изҳор этган ўй-фикр ва ҳис-туйғулар тинчликда яшашни истаётган планетадаги барча халқларнинг орзу-умидларига батафсил мос бўлиб тушади, деди Панаманинг таниқли жамоат арбоби, Панама — Куба дўстлик институтининг раиси **Моисес Торрихос.**

(ТАСС).

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

◆ **ҚОБУЛ.** Апрель революциясининг 4 йиллиги арафасида Афғонистон пойтахтида ишчи ва хизматчилар учун янги турар-жой массиви қурила бошланди. Микрорайонда ҳар бирида қирқтадан квартира бўлган бир неча беш қаватли бино қад кўтаради. Бинолар маҳаллий шароитларни ҳисобга олиб лойиҳаланган ва Рихтер шкаласи бўйича 8 баллгача зилзилага бардошлидир. Қурилиш лойиҳасида бу ерда мактаб, спорт ва савдо марказлари барпо этиш кўзда тутилган.

◆ **ЖАЗОИР.** Совет—Жазоир иқтисодий ҳамкорлигининг байроқдори — Ал-Ҳажардаги металлургия комбинатининг иккинчи навбатида қурилиш-монтаж ишлари тугади. Йилига 1,2 миллион тонна чўян ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган, Африка қитъасида энг катта домна печи доимий фойдаланишга топширилди. Комбинатда сим чиқарадиган цех, кокс батареяси, учта конвертор қуриб битказилди. Комбинат иккинчи навбатининг сўнгги объекти яна бир кокс батареяси ишга туширишга тайёрланмоқда. Бу эса объект қувватини ошириб, йилига 400 минг тоннадан 1,8—2 миллион тоннагача пўлат ишлаб чиқаришга имкон беради.

◆ **ИСЛОМОБОД.** Панжоб вилоятида энг катта корхоналардан бири Коҳинурдаги тўқимачилик фабрикаси ёпиб қўйилганлиги натижасида покистонликлардан саккиз минг киши ишсиз қолди. «Муслим» газетасининг хабар беришича, фабрика маъмурияти иш ҳақини ошириш, меҳнат шароитини яхшилашни талаб қилаётган ишчиларнинг забастовкасига жавобан ана шундай иш тутдилар.

◆ **БАЙРУТ.** Исроил ўзи босиб олган араб ерларини «ўзлаштиришни» давом эттирмоқда. Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғида ва Жўлан тепаликларида Исроилнинг ўнлаб ҳарбийлаштирилган қароргоҳлари вужудга келтирилди. Бу билан Тель-Авив ўзининг босиб олинган ғарбий қирғоқни, Жўлан тепаликларини ва Ғазо секторини сира ташлаб кетмасликдан иборат агрессив ниятларини тасдиқлади.

Ғарбий қирғоқ ва Ғазо секторидаги кўплаб аҳоли пунктларида арабларнинг оммавий намойишлари бўлиб ўтди. Намойишчилар Тель-Авивнинг экспансиячилик сиёсатига чек қўйилишини талаб қилдилар. Араб аҳолисини тинчлик ҳаракати тарафдорлари бўлган исроилликлар қўллаб-қувватладилар. Улар Хеброн шаҳри чеккасида намойиш уюштирдилар. Бу ерга юборилган полиция нарядлари ва армия бўлинмалари норозилик намойиши қатнашчиларига қарши ўт очдилар.

Тўқнашув натижасида фаластинлик икки йигит ўлдирилди.

(ТАСС).

ПОЛЬША МАТБУОТ АГЕНТЛИГИНИНГ ХАБАРИ

ВАРШАВА. (ТАСС). ПАП агентлигининг хабар қилишича, 3 май куннинг иккинчи ярмида Варшаванинг бир қанча жойларида кўча тартибсизликлари содир бўлди. Тартибсизларнинг қатнашчилари жамоат тартибини сақлаш кучлари билан тўқнашувларни чиқардилар. Милиция тартибни тиклаш учун зарур чораларни кўрди. Ғаламислардан бир неча ўн киши қамоққа олинди, улар ҳарбий ҳолат қонунларига мувофиқ жавоб берадилар.

ПХР сейми мамлакатдаги турмушни янада нормаллаштириш тўғрисидаги масалани кўриб чиқаётган бир пайтда гражданларнинг группалари мамлакатдаги антисоциалистик гуруҳлар сиёсий илҳомчиларининг ва ажнабий диверсия марказларининг иғвогарлигига учдилар.

Бу тартибсизликларни, деб уқтирилади ПАП агентлигининг хабарида, социализм душманлари ўзлари маҳрум бўлган позицияларини тиклаб олишга жон-жаҳдлари билан уринишдан бошқача баҳолаб бўлмайди.

(Газетанинг навбатдаги сони 8 майда чиқади).

Редактор **Н. НАСИМОВ.**

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

ОМАД ЁР БЎЛСИН, ҚИЗЛАР

Бугун Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг стадионида чим хоккейи бўйича аёллар ўртасида мамлакат тўртинчи чемпионатининг байроғи кўтарилади. Бу йил биринчи марта чемпионатнинг олий лигасида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритган «Политотдел» хоккейчи қизлари тажрибали коллектив, икки марта СССР чемпиони, ўтган чемпионатнинг бронза совриндори Андижоннинг «Андижанка» командасини қабул қилади.

Мамлакат чемпионатининг олий лигасида 10 команда иштирок этади. Республикамиз спорт шарафини ҳимоя қиладиган икки команда билан бирга Бориспольнинг «Колос», Ғорькийнинг трамвай-троллейбус бошқармаси, Москва ва Москва областининг «Спартак», пойтахтнинг «Крилья Советов», СКИФ, Боку ва Олмаотанинг «Связист» коллективлари совринли ўринлар учун ўзаро кураш олиб борадилар. Хоккей баҳсларига 7 ноябрь куни якун ясалади.

Областимиз спорт шарафини ҳимоя қиладиган «Политотдел» командаси қизлари бу мавсумга жиддий тайёргарлик кўрдилар. Гарчи, қизларимиз Андижонда ўтказилган СССР кубогининг зона мусобақаларида ягона йўлланмани қўлга кирита олмаган бўлсалар-да, турнирда чиройли ўйин кўрсатишди. Бу турнир тайёргарликнинг сўнгги босқичи вазифасини ўтади.

«Политотдел» командаси бугун майдонга жанговар кайфиятда тушади. Команда шарафини асосан колхоз қизлари ҳимоя қилишади. Томошабинлар бу сафар ҳам СССР ёшлар терма командасининг аъзолари, СССР спорт мастерлигига номзодлар Малоҳат Усмонова, Мовлуда Тошматова, Зинаида Юртова, Марина Хегай, Людмила Ли каби чаққон ва тажрибали ўйинчиларни кўрадилар.

Команда капитани Вероника Легай ҳам мухлисларга кўплаб ҳаяжонли онлар ҳадя эта олади. У ўтган йили мамлакатимиз кучли 22 спортчисининг бири сифатида тан олинди. Колхоз қизлари орасида биринчи бўлиб СССР спорт мастери нормативини бажарди.

Катта мусобақаларда областимиз спорт шарафини ҳимоя қиладиган колхоз хоккейчи қизларига кўп сонли газетхонлар номидан омад ёр бўлсин, деймиз.

* * *

Пойтахтдаги «Динамо» теннис корти шу кунларда томошабинлар билан гавжум. Бу ерда республика Министрлар Советининг совринни учун ёшлар ўртасида иккинчи халқаро турнир давом этаётир. Турнирда Иттифоқимиз теннисчилари билан бирга ГДР, Венгрия, Румыния, Болгария, Кипр каби мамлакат спортчилари ҳам иштирок этишмоқда.

Суратларда: (юқорида) халқаро турнирнинг тантанали очилиши; (пастда) мусобақалар пайти.

А. Абалян фотолари.

САҲНАДА

«МАСТЕРОК»

АНГРЕН шаҳрининг «Строитель» клубида ташкил этилган «Мастерок» агитбригадаси шаҳар меҳнаткашлари ҳузурида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган янги программани намойиш этди. Программада совет халқи 60 йил мобайнида қўлга киритган ютуқлар, ангренликларнинг шонли ишлари ҳақида бадиий ҳикоя қилинади, ҳали ҳам мавжуд камчиликлар кескин танқид остига олинади.

(ЎзТАГ).

РЕКЛАМА ва ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

ОКТЯБРЬ РЕВОЛЮЦИЯСИ НОМИДАГИ МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ТЕПЛОВОЗ-РЕМОНТ ЗАВОДИ БАЗАСИДАГИ

155-ШАҲАР ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1982—83 ўқув йили учун

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛИКЛАР БЎЙИЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

УЗОҚҚА ҚАТНОВЧИ ПАССАЖИР ВАГОНЛАРИНИНГ ПРОВОДНИГИ. Ўқиш муддати — 1 йил. Ўрта маълумотли 17,5 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Уларга ойига 30 сўм стипендия тўланади. Ётоқхона берилмайди.

МАШИНАДА ҚОЛИПЛОВЧИ. Ўқиш муддати — 1 йил.

8—10 синф маълумотли; 17,5 ва ундан катта ёшдаги ўсмирлар қабул қилинади. 8-синф маълумоти бўлганларга ойига 30 сўм, 10-синф маълумоти бўлганларга 70 сўм стипендия тўланади. Ётоқхона билан таъминланади;

ТОКАРЬ-УНИВЕРСАЛ. 10-синф маълумоти бўлган; 17,5 ва ундан катта ёшдаги йигит ва қизлар қабул қилинади. Уларга ойига 30 сўм ҳажмида стипендия тўланади. Ўқиш муддати — 1 йил. Ётоқхона берилади;

ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТИ ВА РЕФРИЖЕРАТОР ПОЕЗДЛАРИНИНГ МЕХАНИГИ. 10-синф маълумоти бўлган 17 ва ундан катта ёшдаги ўсмирлар қабул қилинади. Ойига 30 сўм, Совет Армияси сафидан запасга бўшатилганлар учун эса 72 сўм стипендия тўланади. Машғулотлар группаларнинг тўлишига қараб бошланади. Ўқиш муддати — 1,5 йил.

ТЕПЛОВОЗ МАШИНИСТИНИНГ ЁРДАМЧИСИ, ТЕПЛОВОЗ МЕХАНИКА ҚИСМИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, ЭЛЕКТР ПАЙВАНДЧИ, ТЕПЛОВОЗ ЭЛЕКТР ҚИСМИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, САНОАТ АСБОБ-УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ, СОВУТИШ АСБОБ-УСКУНАЛАРИ РЕМОНТИ БЎЙИЧА СЛЕСАРЬ. Ўқиш муддати — 3 йил. Бу группаларга 8 синф маълумоти бўлган 15 ва ундан катта ёшдаги ўсмирлар қабул қилинади. Ўқишга қабул қилинганлар 3 маҳал овқат, кийим-бош, шунингдек, ишлаб чиқариш практикаси даврида меҳнат қилиб топган маошининг 50 проценти билан таъминланади. Ўқиш муддати меҳнат стажига киради.

Билим юртини тамомлаганларга диплом берилади, аъло баҳоларга тугатганлар эса олий ва ўрта билим юртларига имтиёзли шартлар билан ўқишга қабул қилинади.

Билим юртини битирганлар темир йўл транспорти ходимлари учун жорий этилган имтиёзлардан, жумладан, Совет Иттифоқининг исталган пунктига поездда бепул бориб келиш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: билим юрти директори номига ариза, автобиография, туғилганлик ва маълумоти ҳақидаги гувоҳномалар, ота-онасининг иш жойи ва яшаш жойидан справкалар, характеристика, 8 та фотосурат.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ ЯКШАНБАДАН ТАШҚАРИ 9 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, 5-алоқа бўлими, Ленин райони, Червяков кўчаси, 12-уй (1, 5-трамвайлар, 22, 55, 106-автобусларнинг «Фоменко кўчаси» бекати). Телефон 91-14-07.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 32 5748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар; фельетонлар — 334048; 325354, партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 01942. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64684. Л. 1600.